

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 JANUÁR 22.
5708 SEVAT 11.

Minden ember egyenlő...

Irta: HEGEDÜS NÁNDOR

Ahol emberi jogokról van szó, ott a zsidóságról is szó van — ezt az igazságot, amelyben Hillelhez méltó bölcsesség rejlik, a nemzetközi jog egyik zsidó kiválósága állapította meg. A zsidóságnak tehát mindenütt jelen kell lenni, ahol az emberi jogokat és alapvető szabadságokat akarják törvény formájába öltöztetni, konkrét alakba önteni és megvalósításukat biztosítani.

Mégis csak most történt meg legelőször, hogy zsidó szervezetek hivatalosan és nyilvánosan is megjelentek olyan nemzetközi tanácskozásokon, amelyeken az emberi jogok kodifikálásával foglalkoztak. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének UNO Emberi Jogok Bizottsága tavaly, december 1-től 17-ig tartotta üléseit Genfben és megelőzőleg az Emberi Jogok Bizottságának „a megkülönböztetések eltörlésére és a kisebbségek védelmére alakí-

tott albizottsága” tanácskoztott ugyancsak Genfben november 24-től december 1-ig. Az Emberi Jogok Bizottságának ülésén, mint nem-kormányzati szerv résztvevő a Zsidó Világkongresszus (Jewish World Congress), vele együtt az albizottság ülésein ott volt az Agudat Israel is. A Zsidó Világkongresszust F. R. Bienenfeld, az UNO Gazdasági és Társadalmi Tanácsa mellé rendelt állandó delegátus és dr. Gerhardt Riengwald, a genfi központ igazgatója, az Agudat Israel dr. M. L. Munk főrabbi képviselte. Szerepük természetesen csupán megfigyelésre és az üléseken kívül tartott megbeszélésekre szorítkozott. De az a tény, hogy mint nem-kormányzati szerv — amilyeneket az UNO alapokmánya elismer — meghívást kaptak, üdvös haladást jelent a zsidóság nemzetközi szerepének kialakulásában.

Három zsidó indítvány

Az Emberi Jogok Bizottsága és a kisebbségvédelmi albizottság üléseiről szóló igen terjedelmes jegyzőkönyveknek csupán egyrésze jelent meg és így hiú pontossággal nem lehet még beszámolni: mi történt, és mit végeztek ezeken az üléseken. Egy azonban tény: a halogatás és elhárítás politikáját feladták. Ezt mutatja, hogy a meghozott határozatokat azzal küldték meg a tagállamok kormányainak az ülések

befejeztével, hogy záros határidővel juttassák el véleményüket az UNO főtitkárságához, amelyet szintén köteleztek, hogy ez év április közepéig az egész anyagot dolgozza fel és terjessze ismét az Emberi Jogok Bizottsága elé. Világos, hogy még ez sem tekinthető gyors megoldásnak, mert hiszen ismét össze kell hívni majd a Bizottságot, ennek végső szöveghezét be kell terjeszteni az UNO Gazdasági és Társa-

dalmi Tanácsához, majd onnan a közgyűléshez. De mindez legalább reményt nyújt arra, hogy az idei közgyűlés ez év őszén talán mégis telő alá hozza az egész művet.

Talán, Bennünket a kérdés-komplexum tanulmányozásánál első sorban a zsidó közületek munkája érdekelt. Étekintethen kiemelkedő a Zsidó Világkongresszus három pontból álló előterjesztése, amelyet a megkülönböztetések eltörlésére és a kisebbségek védelmére alakított albizottsághoz eljuttatott. Ez a beadvány így szól:

„1. Teljes mértékben támogatjuk azt az indítványt, amelyet a nevelésséggel kapcsolatban Rezazadeh Shafaq úr (Irán) nyújtott be az albizottság november 25-iki ülésén és osztjuk azt a nézetet, amely szerint más csoportok vagy nemzetek elleni támadó szellem megszüntetése: a megkülönböztető rendszabályok eltörlésének lényeges előfeltétele.

Az emberi jogok deklarációjának a Főtitkárság által készített tervezete 36. cikkelye szerint mindenkinek joga van az oktatáshoz. De ez a javaslat nem említi meg: mikyen szellemben kell megadni ezt az oktatást.

Javasoljuk tehát, hogy az albizottság ajánlja az Emberi Jogok Bizottságának a következő cikkelyt:

Az oktatásnak szembe kell fordulnia más nemzetek vagy etnikai, vagy vallási csoportok

ellen megnyilvánuló minden támadó szellemmel vagy gyűlöletérzéssel. Minden kormányzati rendszabály, amely támogatja vagy eltűri ezt a támadó szellemet a nevelési intézményekben — ellenkezik a jogok jelen deklarációjával. Magánosok, vagy nyilvános, vagy magánjellegű szervezetek minden ténykedésével szemben, amely ennek a szellemnek a fejlődését ápolná, megfelelő törvényhozási és igazgatási intézkedésekkel kell küzdeni.

2. Javasoljuk ezenkívül, hogy az albizottság ajánlja az emberi jogok deklaráció-tervezet 13. cikkelyének módosítását. A 13. cikk javasolja: „A biztonság és közérdek szempontjából hozott közrendi törvényes intézkedések fenntartásával (a francia szöveg szerint: sous reserve des mesures legislativ d'ordre general prises en vue de la sécurité et de l'interet commun) minden egyén szabadon közlekedhetik...“ E szabályozás értelmében a Schutzhaft (védőrizet) törvényes alapul szolgált ahhoz, hogy többszáz ezer zsidót és a náciizmus és fasizmus más ellenfeleit koncentrációs táborokba zárják. Amaz elvek alapján, amelyeknek védelmére az Egyesült Nemzetek hívatott, semmiféle törvény nem korlátozhatja a szabad mozgást és így minden törvénynek, amely a biztonság érdekében korlátozza ezt a szabadságot, fel kell sorolnia az okokat. Javasoljuk tehát,

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

hogy a 13. szakasz a következőképpen módosítható:

Mindazona törvények megtartása mellett, amelyek nem ellenkeznek az Egyesült Nemzetek alapokmányában elismert elvekkel és amelyeket kifejezetten felsorolt biztonsági okokból fogadtak el, minden egyén szabadon közlekedhetik és választhatja meg szabadon lakóhelyét az állam területén belül.

A zsidó indítványok jelentősége

E rendkívül érdekes és jelentős zsidó beadvány megértéséhez tudni kell, hogy Shafag iráni delegátus javaslatainak egyik pontja azt kéri, hogy a világ kiváló pedagógusaiból bizottságot alakítsanak az UNO égisze alatt; e bizottság állapítsa meg az egyetemes és demokratikus nevelés alapelveit. E bizottság nyújtsa be tervezetét az UNESCO-hoz (United Nations Education, Science and Cultural Organisation) és az UNESCO dolgozza ki az elvek alkalmazásának módszereit. A zsidó beadvány igen helyesen, már az emberi jogok deklarációjában le akarja szögezni, hogy milyenek legyenek ezek a nevelési elvek. Világos, hogy itt sok tanulmányozásra nincs szükség; a szomorú és tragikus tapasztalatok megmondják, milyen nevelést kell a világ népének adni. A nevelés kérdését sem lehet többé az egyes államok magánügyének tekinteni, a nevelés ügye a béke ügye. A második világháború nem tört volna ki, vagy ha kitört, nem öltött volna ilyen borzalmas méreteket és nem idézte volna elő ártatlan milliók halálát, ha a fennadís szellemét és a gyűlölet érzését már az iskolákban kiküszöbölték volna.

A zsidó javaslat második pontja az emberi jogok deklarációtervezetének arra a szakaszára vonatkozik, amely az emberek szabad mozgását óhajtja szabályozni. Sajnos, e tervezet számos cikkelye kompromisszumokból született és így egyes nemzetközileg megállapítandó és megvédendő jogok deferálnak az egyes országok belső jogrendszerének. Ez áll a személyi szabadság nemzetközi rendezésénél is. Teljesen indokolt tehát a Zsidó Világkongresszus aggodalma, hogy az emberi jogok deklarációjának megfogalmazása lehetőségét nyújt bármely állam számára, hogy felajánlja a nemzet népi rendszer „védőre-

3. Javasoljuk, hogy Daniels úr indítványának 1. pontja szerint minden nemzetközi nem-kormányzati szervezet, amelynek az alapokmány 71. szakasza szerint tanácskozási joga van, sorolassék fel; főfeladatuk az, hogy az említett közléseket eljuttassák a Gazdasági és Társadalmi Tanács szerveihez és bizottságaihoz az ügyrend alapján.

lét”, amely a személyes szabadságot illuzóriussá teszi. Ezért kívánja a Kongresszus, hogy az emberi jogok deklarációja csak olyan hazai törvényeket ismerjen el érvényeseknek a személyi szabadság korlátozása tekintetében, amelyek az UNO alapokmányában foglalt elvekkel nem ellenkeznek.

A zsidó beadvány harmadik pontja kapcsolatos Jonathan Daniels, az Amerikai Egyesült Államok delegátusa négy pontból álló indítványával. A megkülönböztetések eltörlésére és a kisebbségek védelmére kiküldött albizottság tárgyalásainak jelentékeny részét az a probléma foglalta le, mi történjék azokkal a paraszokkal, amelyek az emberi jogok és alapvető szabadságok megsértése esetén az UNO-hoz befutnak. Ez valóban a legnehezebben megoldható feladat és erre vonatkozólag az ötletek egész dandárja született meg a tanácskozások során. Az emberi jogokat tudniillik valahogyan csak meg tudják fogalmazni ilyen vagy amolyan cuedmények és kompromisszumok segítségével, de nézetem szerint még sokáig fog várni eldöntésre: miként érvényesüljenek a gyakorlatban ezek a jogok, mik legyenek a szankciók e jogok megsértése vagy kijátszása esetén. Jogi nyelven beszélve: az anyagi jog mellé milyen alaki eljárás jogszabályokat találnak ki. Daniels indítványának 1. pontja, amibe a zsidó indítvány bekapcsolódik, így szól:

„Azokat a közléseket, amelyek a megkülönböztetések és a kisebbségi védelem körében jelentkező sürgős problémák létezését bizonyítják és amelyeket az UNO minden tagja vagy minden vezető szervezete (organe principal) vagy az UNO-val kapcsolatban álló minden különleges intézmény (alapokmány 63. szakasz) az albizottság tudomására hozhat — az albi-

zottság meg fogja vizsgálni.”

Teljesen érthető, ha a Zsidó Világkongresszus nem elégszik meg a „vezető szervezet” bizonyítatlan és általános megjelöléssel. Fel kell sorolni katalógusszerűen: melyek ezek a szervek. Ma még nem lehet kétséges, hogy a zsidó szervezeteknek megvan az a joguk, hogy panaszokat juttassanak el az UNO-hoz, hiszen e jogukat elismerték abban a pereben, amikor meghívták őket ezekre a genfi

tanácskozásokra, de nem lehet tudni, mit hoz a holnap? Nem ismerem egyébként azokat a megfontolásokat, amik a Zsidó Világkongresszust javaslatai elkészítésében vezették, de valószínűleg gondoltak arra, hogy Palesztina szuverén államként való jelentkezése esetén se veszítsék el ezek a zsidó nemzetközi közületek azt a jogukat, hogy mint nem-kormányzati szervek az UNO-nál fellépessenek.

Az orosz indítvány

E vázlatos ismertetésem bevezető soraiban jeleztem, hogy még nem adták ki a genfi ülések teljes jegyzőkönyveit és dokumentumait és így nem ismerjük még az anyagi és alaki jog egész komplexumára vonatkozó határozatokat. A napisajtó közleményei lényegesen és nem precíz. Viszont ötlet, javaslat, tervezet rengeteg érkezett be már az ülések előtt. Ezek között közelről érdekel bennünket a Szovjetunió feljegyzése. Ezek szerint a kisebbségvédelmi albizottság ülésén Borisov szovjetdelegátus a következőképpen fogalmazta meg a faji megkülönböztetések eltörlésének és a kisebbségi védelemnek alapelveit:

„Minden ember egyenlő a törvény előtt és egyenlő jogokat kell élveznie a gazdasági, kulturális, társadalmi és politikai életben faira, nemre, nyelvire, vallásra, vagyoni helyzetére, nemzeti vagy társadalmi származására való kü-

lönbségtétel nélkül. Minden nemzeti, faji és vallási vagy nemzeti kizárólagossági, gyűlöletre vagy megvetésre irányuló ellenséges propagandát, valamint minden lényekedést, amely kiváltságokat vagy o faji, nemzetiség vagy vallás alapján megkülönböztetéseket létesít: bűn, és az ország törvényei szerint büntetendő.”

Borisov indítványa, valamint e döntő jelentőségű szakasz körül két napon át, délután és délután vitatkozott az albizottság. Maga ez a vita is rendkívül érdekes zsidó szempontból és méltó arra, hogy a magyar zsidó közvélemény is megismerje. Mint-hogy azonban erről a vitáról és a létrejött határozatról szóló jegyzőkönyvek teljes egészükben még nem jelentek meg, vagy legalább is még nem jutottak birtokomba, később keresek alkalmat, hogy az Új Élet számára ezt röviden feldolgozzam.

Pályázati hirdetmény.

A PESTI IZR. SZENTEGYLET KEBELÉBEN ALAKULT EMLÉKMŰBIZOTTSÁG a rákoskeresztúri izr. temetőben és ismeretlen helyen perládó áldozatainak emlékére és a hátramaradt gyászolók kegyeleti helyének létesítésére,

emlékmű tervezésére az első pályázat meddősege miatt újabb pályázatot hirdet

Az emlékmű a rákoskeresztúri izr. temetőben fog épülni.

A pályázaton részt vehet minden izraelita vallású magyar tervező, építész, technikus és művész. A tervek beadási határideje 1948 március 31.

A pályázat díjazása a következő:

I. díj 4.000.— forint

II. „ 2.500.— „

III. „ 1.500.— „

Értékes, nem díjazott tervek egyenként 500.— forinttal megvásárolhatók.

A pályázat névaláírásos. Részletesebb pályázati feltételek, valamint a pályázat iránylevelei a Pesti Chevra Kadisa irodájában (Budapest VII., Erzsébet-körút 26.) díjmentesen átvehetők.

STEINER MARCELL

az emlékműbizottság elnöke.

nők: anyák és leányok főbőhéra volt. Valószínűnek látszik, hogy a lichtenwörthi táborban elkövetett bűneiért nem is voltak felelősségre, mert az életbenmaradt tanukat be sem idézték, s így azok nem jelentek meg a bécsi népbíróági tárgyaláson. Eppen ezért a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája felterjesztést intézett Rics István igazságügyminiszterhez, akitől azt kérte, legyen lépéseket annak érdekében, hogy ezt a kártékony háborús főbűnöst, a deportált magyar nők ezreinek elpusztításáért a magyar bíróságok vonhassák felelősségre. Ott majd megjelennek a megmaradt kevesek, hogy Vrochnak fejére olvassák szörnyű bűneit és számonkérjék testvéreik erőszakos halálát. Ha a kiadatás nehézségbe ütköznék, úgy újrafelvétel kellene kérni Bécsben, ahová magyar tanuk egész serege utaznak fel, hogy idézze a múltak borzalmas emlékeit és odahason, hogy ez a főmeggyilkos ne uszhassa meg barbár levélezését a fiatalágára való hivalkozás alapján. — mindössze tízennyolc évvel.

A Pesti Izr. Hitközség kulturális rendezései:

1948. január 22-én, este tíz óra d. u. fél 7 órakor a Sza badegyetem előadásorozatónak keretében dr. Fisch Adolf: Zsidó lelki-egészségügy című előadást. A bevezető beszédet Nádor Jenő, a Deák-téri körzet elöljárója mondja. (VII., Sip-u. 12, II. em. 33.). Belépés díjtalan.

Az I. Zeni Matiné: A Biblia a századok zenéjében. A Pesti Izr. Hitközség Kulturális ügyosztálya és a „Goldmark Károly” zeneiskola 1948. január 25-én, vasárnap d. e. 1/21 órakor az V. Fürst Sándor-utca 21/b sz. alatti Kulturteremben rendezi I. zenei matinéját „A Biblia a századok zenéjében” címmel. Carissimi, Dvorzák, Kelen, Mozart, Mendelszohn, Muszorgszky, Puwell, Sawinszky műveket énekel Gödny Károly, Markó Eta, Mehler Hella, Feledt Rezső, Karvaly László, Nemes Zoltán, zongorán kísér: Reiner Károly, bevezetőt mond: dr. László Zsigmond. Belépésre jogosító műsorok 3 és 5 forintos árban az ügyosztályon (VII., Sip-u. 12, I. em. 16., a Goldmark zeneiskolában (VI., Eötvös-u. 31. II. em.) és a helyszínen válthatók.

KI TUD HÓLA? Keresem férjemet

Krieger Sándor,

1941. Kistarcsáról menekült el. Szülőhely: Winklerhegyre-telep. Választási hely: Bécs. Évesítés: február 24. Választási hely: Bécs.

Emlékistentisztelet a dohányutcai templomban a pesti gettó felszabadulásának harmadik évfordulóján

Három év telt el azóta, hogy a felszabadító Vörös Hadsereg járőrei megjelentek a gettóban és kiűzték onnét az SS-katonákat és nyilasokat. Ezalatt a három év alatt azok, akik elvesztették szüleiket, testvéreiket, ismerőseiket és rokonaikat, a munkában kerestek vigasztalást és meggyűgést. A bosszúnak és a megtorlásnak az érzése nem lángett bennük anynyira, mint azokban, akik gyilkoltak és raboltak, akik három év óta napról-napra indulatosan és gyűlölettel a szívükben figyelték azoknak a keveseknek az újjáépítő és új életet kezdő munkáját és törekvését. Akik csodálatos módon megmenekültek öldöklési dühük elől. A dohányutcai templomban rendezett emlékistentisztelet, a kegyeletnek, a gyász és a vigasztalás az impozáns megnyilatkozása volt. Gyász és sajnó fájdalom volt a szívükben, de távol maradt a bosszú szelleme, amely olyannyira idegen a zsidóságtól és annyira jellemzi a zsidóság ellenségeit. Szülők, meggyilkolt gyermekeik vonásait idézték maguk elé. A rabbi a meghő-kélést, a békét és az építő munkába való bekapcsolódást hirdette. Múlt volt ez az istentisztelet a mártírok emlékéhez. És múlt volt a sokat szenvedett magyar zsidósághoz, amely önértékesen és gerincesen áll a gettót leromboló demokrácia oldalára.

Ezer és ezer ember gyülekezett össze vasárnap délelőtt a dohányutcai templomban, hogy résztvegyen az emlékistentiszteleten. Olyan hatalmas tömeg gyűlt össze, hogy sokan nem juthattak be még a templom előcsarnokába sem, ezek a templom előtti téren hallgatták végig a hangszórón közvetített beszédeket.

Az istentiszteleten megjelentek a kormány, a főváros, a honvédség, a rendőrség és a politikai pártoknak a képviselői, a Pesti Izr. Hitközség, az Országos Iroda és a zsidó társadalmi egyesületek vezetői.

Az istentiszteletet Linczky Bernát főkéntor Má Tanyu énekével kezdődött, majd ünnepélyesen megnyitották a frigszekerényt, előtte dr. Katona József rabbi mondott békéimát héber és magyar nyelven.

„A harcok elálltak, a gyűlölet hűgánjai elbuktak, a föld hatalmaságai a béke művét munkálják — mondotta többek között —, de mi tudjuk, hogy az igazi békeesség Tőled jő erre a világra. A lelkek békeességét, a gyűlölködők megbékélését Tőled várjuk, érte hozzát könyörögnünk. Áldd meg Mindenható Istenünk a te sokat szenvedett népedet, a zsidóságot s tedd tel-

jessé ősi reménységének megvalósulását, a te történelmi igazságszolgáltatásodban. Erősítsd meg a Te népedet, hogy szolgálhasson Téged az ősi szent föld, Erec Jisráel újjáépítésének nagy munkájában. Áldd meg a szabad szellemű demokrálikus Magyarországot. Szilárdítsd meg a magyar köztársaságot. Áldd meg a magyar köztársaság elnökét, a magyar kormány minden tagját, az ország vezetőit, akik e hon javát szolgálják és a haza minden polgárának üdvét munkálják. Áldd, hogy az ország minden igaz gyermekének egyformán jusson megbecsülés, a munka áldása és érdeme szerint boldogulás.”

A lélekhez szóló és megindító ima után bezárták a frigszekerényt, majd Ábrahámsohn Manó főkéntor a 92. zsoltárt énekelte el gyönyörűen.

A templomi énekhar ünnepi dallamot adott elő, amelynek elhangzása után dr. Herskovits Félián rabbi emlékbeszédet mondott. Lelkes szavakkal méltatta a pesti gettó felszabadulásának jelentőségét a harmadik évforduló alkalmából Hármass ünnep ez a mai nap — mondotta —, ünnepeljük a gettó felszabadításának évfordulóját, a szabadságévének a kezdetét és a zsidó állam megteremtésének a történelmi fontosságát. A heti szidrában is felszabadulásról olvasunk, az egyiptomi kivonulásról, amikor a zsidóság nem fedkezett meg nagy fárról, Józseftről, hanem esontjait koporsóba tette és ezt a koporsót vitték a hazájába visszatérő, a rabiságból kiszabadult nép előtt. Mi is összegyűjtjük annak a hatmillió zsidónak elszórt esontjait és porait, akik a fasizmus kegyetlenségének lettek áldozatai, egy hatalmas koporsóba tesszük és ezt a koporsót viszi maga előtt a zsidóság, amikor új országát, új államát építeni visszatér ősi hazájába. Erec Jisráelbe. Befejező imájában kérte a Mindenhatót, hogy ne engedjen többé soha gettót építeni a földön. Békét mondott a felszabadító Vörös Hadseregnek, Szólatin generalisszimusz-nak, azoknak a demokrálikus erőknél, amelyek a veszély idején a zsidóság mellé állottak s azolnak a zsidó vezetőknek, akik a gettóban önfeláldozóan védték és mentették a zsidóságot.

A nagyhatású beszéd után dr. Katona József rabbi a hívekkel együtt elmondotta a Kaddis imát, majd a templomi énekhar a 126. zsoltárt énekelte el, s ezzel a bensőséges és kegyeletos emlékművéség véget ért.

GYERMEK-CIPŐ

specialista
Légrádi Ferenc
cipésmester
VII., Dohány-utca 10. sz.

Kivándorlók!

Használt és új
hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca 26

Telefon hívó: 136—816

SZOMBATON ZÁRVA

FÉRFI

Ingjavitás

férfi és női fehérmelműlkészítése hozott anyagból is.
Ingklinika, Podmaniczky-utca 8.
Az Uj Élet olvasóinak 10% kedvezmény.

Uj

KÉZIKOCSIT
honnán végy?
Bajnok-utca 34

Ócska

ágyneműjét

majdnem ingyen, villanygőzgéppel újraszabtam, helyszínen megvárható. Ágytoll-üzem, Akácfa-utca 9.

Megbízható

megfelelő gyakorlati rendelkező klasszonny két iskolás, ingyeneshez felvétel. Nagymező-utca 25., III. 2.

Üzleti könyvek

kartolécok, átiró könyvek — amerikai naplók — és újévi naptárak nagy választékban

Weinberger és Fejénnél

VI., Deák-tér 6. (Anker palota.)

Telefon: 426-613.

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

nindent elintéz. — (Éjjel-nappal) Teher-taxival is.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

TELJESSEN EGVEDULÁLLÓ, a ház-társai leendőket otthonon, 30-45 éves, jóalkú és madara nők, kék-közű család helyében, nyugodt otthon nyújt. Irádbeli ajánlatok azonosítás érdekében kér: Kende József ép. XI., Eszék-utca 7.b., I. 2.

A Cionista Munkaközösség alakuló gyűlése

A magyarországi cionizmus régi vezetői és veterán hívei és a Magyar Cionista Szövetség mai vezetői között, a következő kérdésekben, már hónapok óta, nézeteltérések voltak: a pártok szellemét kifogásolták, az ifjúság vállaltalan nevelését helytelenítették, számonkérték a kulturális tevékenységet, elégedetlenek voltak a más zsidó intézményekkel szemben tanúsított politikai vonalvezetéssel. A régi cionisták azt kívánták a Szövetség elnökségétől, hogy ezeket a sérelmeket orvosolja. Mivel ezt a kérést nem teljesítették, kedden este, a Chevrá Kadisa diszternében, alakuló gyűlést hívtak össze, amelyen nagyszámú közönség jelent meg.

A megnyitó beszédet dr. **Izsák Ede** főorvos mondta, aki bejelentette a Cionista Munkaközösség megalakulását s nyomatékosan hangsúlyozta, hogy mint ellenzék, bíráló tevékenységükkel a Magyar Cionista Szövetségen belül fogják folytatni. Megalakulásukat a legrövidebb időn belül, bejelentik a Szövetségnek s megindítják a közvetlen tárgyalásokat. *A Cionista Munkaközösség a pártellenzéknek akarja elismerni. Célja a b'ke.*

Dr. Herskovits Fáblán

felszólalása következtelt

Beszédében kifejtette, hogy a jövő programjának megértéséhez ismerni kell a jelen hiányosságait és hibáit. Csak a kisebb jelentőségű hibákat említi meg abban a reményben, hogy ez is elegendő lesz arra, hogy a cionista közvélemény és a jelenlegi vezetőség is megértse, hogy ami eddig volt, nem folytatható. A cionista „fegyverem” jelszava volt az — mondotta —, amely eddig használt a megnyilatkozásunkat. A kedvezőtlen jelenségek alakulása azonban annak felismerésére kényszerített bennünket, hogy cionista fegyverem csak akkor lehet kötelező, ha a hivatalos cionista politika hiánytalanul vállalja a Cionizmus fegyelmét. De lelkiismeretesen és minden erővel tiltakozni kell akkor, ha azt tapasztaljuk, hogy ebben a politikában, vagy annak mozzanatok tapasztalhatók, amelyek vallási, erkölcsi és gazdasági szempontból egyformán súlyosan érsítik a cionizmus legelőkelőbb érdekeit.

Határozat az a beállítás, amely feltett a nyilvánosság kérdését, miért nem az elnökséggel beszélünk meg kifogásainkat. Hónapokon keresztül egyebet sem

lettek, a válasz azonban mindig az volt, hogy a kritikának legkisebb és legdiszkrétebb szava is ártulás a cionizmus érdekeivel szemben. A legutóbbi országos választmányi ülésre pedig kicsinyes praktikázással nem küldtek meghívót, hogy aztán jezsuita szemforgatással kérdezhessék, miért nem jöttek el, hogy cionista fórum előtt hivatalosan hallassák panaszait.

Megdöbbenéssel tapasztaltuk azt a törekvést, amely a magyarországi cionizmus problémáinak középpontjába, a tulajdonképpen már nem is létező hitközségi választás kérdését állítja. Így akarva elterelni a figyelmet a magyarországi cionizmus életének minden megnyilatkozásában tapasztalható súlyos hibákról. Súlyos felelősség terhel a mai vezetőséget egyébként az előzetes és a helyzelet tökéletes ismerők részéről szüntelenül ismételt halálos figyelmeztetések ellenére, megindított hitközségi választási harc miatt, amely már eleve kudarcra volt ítélve, mivel nyitott kapukat dűngelt. Az egyetlen harc miatt épvesztett pénzkeret zsidó és cionista könyveknek egész sorozatát le kellett volna publikálni, közben komoly cionista kulturumunkát végezni. Ezért ki vállalja a felelősséget? Az egész harcnak külsőben is volt egy szálnalmasan komikus mozzanata. A Magyar Cionista Szövetség elnöke, mint az Ortodox Nagy Hitközség társelnöke, munkatársaival együtt hároméves működése alatt annyi minimumot sem tudott elérni, hogy a saját elnöksége, alet vezetői templomban a Keren Kayemet felajánlásokat lehessen tenni a Tóránál. Ilyen súlyos sikerelenség esetén, normális körülmények között valaki vagy lemond, vagy pedig igyekszik mély halgatással észrevétlen maradni.

A mi esetünkben — folytatta — egész más volt tapasztalható. A hallgatás helyett — izlés dolga — éles támadásba kezdtek onnan a neológ hitközséggel szemben, amelyben minden józanság és nem elvakult szemlélet megállapítása szerint a felszabadulás óta a cionista és a pozitív zsidó munkának számára a legteljesebb szabadság, biztossított és amely a cionista ifjúság komoly nevelő munkáján kívül az egyetlen valóban produktív és eredményes terület biztosította a cionista gondolat számára. Ezen a tényen nem változtat az a példátlan feleltetés sem, hogy Jambor Ferenc visszatérve Erecbe, azt állította — meghozdoltva a saját maga által helyszínen kifejezett elismerés és dicsőret szavát — hogy a pesti hitközség

iskolaiban nem tanítanak héber nyelvet és nyoma sincs a pozitív zsidó szellemnek. De mindez hitközségi probléma és csupán jelentéktelen kis mellékproblémája a megoldandó nagy feladatoknak.

Azra az inszigniaóra is felesleges reagálni, amely szerint mi a Cionista Szövetségen kívül akarunk működni. Bármennyire károsnak minősül is a Richtmann professzor által szellemesen „Hitler cionistának” minősített neofiták még az asszimilációs időkből jólismert hangoskodását, mégis hangsúlyoznunk kell, hogy eszünk ágában sincs kilépni a Cionista Szövetségből, sőt megkérdőjelezni, miért mi lépünk ki a Cionista Szövetségből, akik a cionizmust nem nyílt korbácsüldésekkel tanultuk meg, hanem sokkal sokkal régebben a zsidó történelem, a zsidó vallás és a zsidó kultúra tanításából és szelleméből. Éppen ezért öröközni fogunk azon, hogy ezek az ujjoncok ne tekinthessék — még az asszimilációból hozott képzeletük alapján — valami keneknek, amint marakodni, vagy kisajátítani lehet. A cionizmus szerintünk társas nyitott kapu, amelyen keresztül minden zsidó ember visszaérhet és vissza kell, hogy térjen a zsidósághoz. Jellemző az egész helyzetre, hogy azt a törekvésünket, amely szerint végre rend, fegyverem, egységes és pozitív nevelő kulturumunka valósulna meg a cionista mozgalom keretén belül — a legnagyobb örömmel, megértéssel, lelkesedéssel fogadják — bennünket neveznek a cionizmus árulóinak.

Utána

Dr. Richtmann Mózes

szólt fel.

Sohasem fogjuk feladatulunkat máltó módon teljesíthetni, ha elfelejtjük, hogy a magyar zsidó viszonyok sajátos jellegűek, és ilyen zsidó intézményeknek és szervezeteleknek tradícióik vannak, amelyeknek gyökerei bekanyarodnak a 80. év előtti magyar állam politikai irányáig és amelyek a jövőben összefüggésben vannak azzal a helyzettel, amelyet a demokrácia nálunk az egyházzal és az állam közötti viszonytal teremteni fog.

A magyar zsidó viszonyokra való tekintettel hirdetni akarjuk, hogy a Magyar Cionista Szövetség keretén belül olyaneknek is van helyük, akik egy cionista pártnak sem tagjai és a mozgalomban sem vettek eddig részt. Ezeket hívjuk mi mozgalmunkhoz. Hirdetni akarjuk: cionista az, aki sékelt fizet, áldozatokkal támogatja a Keren Kayemet és a Keren Hajeszod országépítő alapokat,

aki cionista voltának levonja a következményeit, amennyiben szereti a pozitív zsidóság törekvéseit, követi a zsidó tradíciókat, támogatja a zsidó kultúrát, gyermekeit héberre tanítja. Ő cionista akkor is, ha feleslegesen tartja a pártok merev kereteit, már csak azért is, mert Erecben is az egyoldalú pártrendszer nem érezte annyira hatását. Herzl Tivadar sem ismert párttrétegződést, a fejlődés folyamán beállott ugyan a differenciálódás, a helyzetpozíciókat csak pártkeretben lehet, de a cionizmus elég tág teret nyit azoknak is, akik nem akarnak pártpozíciókat és akik Herzl Tivadar egy ismert szavát felhasználva: a Magyar Cionista Szövetség menőráján a világosság szolgálatában álló samesz szerepét vállalják.

— A Magyar Cionista Szövetség erejét akarjuk növelni és a fények kerülhetetlen fénykörébe világában hirdetjük, hogy a Magyar Cionista Szövetség csak akkor fogja elfoglalni az ő méltó helyét a magyar zsidó közéletben, ha kizárólag az elnökség nem pedig egyes csoportok szabják meg a követendő zsidó politikát. Ennek elengedhetetlen előfeltétele és materiális bázisa az, hogy a bevétel hovaforrása és a mozgalmakhoz való jutatlása az elnökség teljes felelőssége és irányítása mellett történjen. Csak így lesz lehető, hogy a Magyar Cionista Szövetség kellő, szükséges és intenzív ellenőrzést gyakoroljon az ifjúsági mozgalmak, az otthonok, hűsarák, plágák felett gazdasági, pedagógiai, kulturális, vallási és egészségügyi tekintetben.

Szeretettel, becsülettel és elismeréssel vagyunk az ifjúsági mozgalomnak eredményes, lelkes munkakészsége tekintetében, csak a munka biztosítása érdekében elengedhetetlennek tartjuk, hogy az ifjúság elsősorban a maga nevelési, ártregeződési és tanulmányi problémáival foglalkozzék és ne kíváncsiak döntő befolyást gyakorolni oly ügyekre, amelyek a mai viszonyok mellett a mi igen nagyon kényes helyzetünkben fokozott megfontoltságot és felelősséget igényelnek és elsősorban hosszú évek tapasztalatait involválják magukban.

— Az ifjúság érdekében van, hogy megakadályozzassék minden oly gesztus és ténykedés, amely a zsidó közvélemény vallási érzékenységét joggal sejtli és amely a cionizmus presztízsének ártana a vallásos érzésük előtt. Gondoljuk meg, hogy a mi viszonyaink mellett a zsidó tradíció megsemmisülése akkor is veszedelmes, ha nem asszimiláns jelszavak mellett történik.

— Erős meggyőződésünk, hogy meg kell indítani a szervezési reorganizációt a Magyar Cionista Szövetségben belül. És tekintettel a magyar zsidóság különös viszonyaira,

az Erecből ideérkező schliachok főre megrendezendő és megreformulandó.

— Mélységes hódolattal és aggodalommal tekintünk Erec Jisrael mostani küzdelmeire. Körös-körül ellenségek veszik körül és Erec most a demokrácia szigete, az őt körülvevő sovíniszta és fasiszta reakciók tengerében. A Biblia elbeszélése szerint, amikor Dávid hadseregét körülvették az ellenségek, a hadvezér Joab így szólt testvéreinek Abisájhoz: Légy erős, legyünk erősek a mi népünkért, Istenünk közösségeiért. Érezzük, hogy most is arról van szó, népünk, Istenünk közösségeiről. Arról a Jisruvól, amely meg akarja valósítani a törzsi igazság eszméjét. Egységes erővel akarjuk felépíteni a hidat Erec zsidósága és a mi zsidóságunk között. Kemény munkát jelent, mivel hogy az arab közmondás szerint a hidat mindenki tiporja.

— A bábéli fogságban megújodásra áhítozó és a megújuló zsidó országra tekintő népek lelkiületét fejezte ki a próféta, amikor felkiáltott: Lemáan Cion! „Cionért nem hallgathatok, Jeruzsálemért nem maradhatok veszteg.” Megsürgözve kijő az ő igaza és megsemmisítette fátylúként fellobog. Ugy velünk is: a reménynek lángja és fátyla világosítson nekünk a lemáan kedvéért Cion szolgálatában, egységes magyar zsidóságot akarunk a zsidóság feuttartására a jövőben minden eshetőségeivel szemben.

Cion kedvéért nem hallgathatunk!

Geltért Endre felolvasta azokat a határozati javaslatokat, amelyeknek megvalósítását a Cionista Munkaközösség a Magyar Cionista Szövetségtől kéri s amelyeknek megféle, a Szövetséget a mai körülmények adta lehetőségek között, jelentőségének megfelelő magaslata emeli a zsidó lársadalmon belül. A határozati javaslatokat egyhanguan elfogadták.

A gyűlésen felszólltak: Somló Sándor, Schwarcz Sándor, dr. Vas Lipót, Borhegyi és Vas Miklós. A gyűlés a Hatikvah éneklésével ért véget.

JÁRÁSI SZÉKHELYEN levő léglagyárba és vidéki megyei székhelyre

**mérlegképes
könyvelőt keresünk**

Ajánlatok „Vidéki” jellegre a kiadóba küldendők.

Hölgyek

nagy keresethez juthatnak taggyűjtéssel. Jelentkezés hétfőn és csütörtökön 10–12 között. IX., I. sz. Nőegylet, Páva-u. 39.

Rákóczi-uti

kis kávéházba tértem be a napokban. Amint fekelekavémát kavargattam, körülnézve a helyiségben, filmszerűen pergett le előttem egy jelenet, amely ugyanitt játszódott le 1944 december 30-án.

A várost ekkor már körülzárták a Vörös Hadsereg alakulatai. Egy részük a llüvös-völgyben, más csapatok valahol Kőbánya körül álltak; erősen lötték a várost, a raták percenként keringtek a házak felett. Egy szerencsétlen barátom elvesztett kisleánya után kutattam — azóta sem került meg — és kijártam a gettóból híreket vinni az apának, aki hamis papirokkal élt a városban. Mi, akik bent laktunk a gettó palánkjai mögött, élve a magunk halálraírt rab életét, akárháa valami siralomházban töltöttünk életünk utolsó napjait, vártuk a végítélet — illetve a bizakodóbbak, akik igen kevesen voltunk — a felszabadulás napját Istennek hála és köszönet érte a Vörös Hadseregnek, a felszabadulást érhettük meg.

Az említett napon a gettó nagydíofautái kapujánál felmutattam igazolványomat a nyilas kapuőrnek és sietve mentem a Rákóczi-uti zsúfolt kávéházba. Ekkor már alig egy-két vendéglátó üzem volt nyitva a városban. Leültem az egyik éppen felszabadult asztalhoz, fekeiét rendelttem és vártam barátomat, akivel itt volt találkozóm. Ő nem jött, de egyszer csak herontolt a helyiségre 4–5 nyilas karszalagos, kézigránátokkal, puskával felszerelt suhanc és igazoltatni kezdte a vendégeket. Tölem néhány méterre kezdtek az igazoltatást. Ha bevárom őket — csak azt tudtam volna igazolni, hogy zsidó vagyok —, elveszem. Így tehát látszólagos nyugalommal felálltam és elindultam a mosdóhelyiség felé. Ha észrevesznek és rámszólnak, akkor ma már nem irhatnám meg e visszaemlékezéseket; szerencsére kiértem és megvártam, amíg elhagyták a kávéházat. Megmenekültem! Sorozatos, haláltól való megmeneküléseim közül ez volt az egyik.

Milyen jó érzés, hogy ma már nyugodtan, félelem nélkül ülhetünk a nyilvános helyeken és — akik túléltek — emlékezhettek e szégyenteljes időkre.

(g. m.)

A spanyol zsidóság katasztrófája

A Pesti Izr. Hittközség Oneg Sabbat rendezéseinek keretében, szombaton délután 5 órakor, a síputcai díszteremben „A spanyol zsidóság katasztrófája” címmel dr. Mérei Gyula tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. Az előadást dr. Szemere Samuné vezette be, aki lelkes beszédben mutatott rá arra, hogy a zsidóellenes gyűlölet szilói a vallási és politikai reakció képviselői. Találó hasonlatokkal érzékelte a középkori magyarázatok és a legújabb kor emberégetői közötti rokonságot. Dr. Mérei Gyula a történelmi materializmus módszerét alkalmazta a zsidóság történetének e tragikus fejezete megvilágításához és megértéséhez. Nem a sebeket, sérelmeket, kínzásokkal és kegyetlenkedésekkel elevenítette fel, hanem azt a társadalmat, amelyben a zsidóság élt, azt a gazdasági funkcióit, amelyet a zsidóság teljesített; politikai szövetségesséit és ellenfeleit és azt a rendkívül kényes társadalmi helyzetet, amelyben a spanyol zsidóság élt a középkor végén s az új kor elején, egészen kiűzetéséig. Leleplezte azokat a klerikális köröket, amelyek teológiai beszavakkal fedezték gazdasági harcukat és a végén, rablőhadjárataikat, a zsidó bér-
lők és kereskedők ellen. Erről a témáról a középkori tap-
könyvektől kezdve a költők művéig, nagyon sokszor esek már szó, dr. Mérei Gyula mégis tudott újat mutatni. Pontosan, nem is újat, hanem kimondotta végre az igazságot, a tényeket, amelyeknek tudatában megértjük, hogy tulajdonképpen mi is történt, mi is előzte meg a spanyol zsidóság kiűzetését. Dr. Mérei Gyula eszméletű és gondolatokat adó előadásáért dr. Szemere Samuné mondott köszönetet. Karvaly László kántor érzéssel és hitbeli átéléssel, héber és jiddis dalokat adott elő.

MINDENNEMÜ KONFEKCIÓS munkát, fehérnemű varrást és javítást vállalok. V., Csáky-utca 15., III. 3.

Fehérneművarró

házhöz ajánlkozik. szombattartó. Cím: Welzskopf Adolfné, XII., Városmajor-utca 62., földszint 7.

Az új Révai Lexikon

Most jelent meg a Révai Kétfoldos Lexikona első kötetle, amely a magyar szellemi élet jelentős eseményének számíthat, és komoly hiányt pótol. Az utolsó egy-két évtizedben repülőgép-tempóval rohant a világ. Fogalmak új jelentést kaptak. Értékek átértékelődtek. Új hősök léptek a világ színpadára. A régi lexikonok tehát úgy elavultak, mintha özvívz előtt készültek volna.

A szerkesztői gárda egymagában is garantálja, hogy a község hiteles és pontos tájékoztatást kap. Nem sorolhatjuk fel a hatalmas mű összes tudományos munkatársait, de kiragadjunk közülük néhányat. A világirodalmi kérdéseket Benedek Marcell, a pedagógia problémáit Boguár Cecília, a kémiai anyagot, Buzágh Aladár, a statisztikai részt Elek Dezső, a zsidó hittudomány problémáit Hahn István és Scheiber Sándor, az esztétikai kérdéseket Kardos László, a filozófia problémáit Mátrai László, a művészettörténeti vonatkozásokat Pogány Ö. Gábor, a szocializmus címszavait Révész Mihály, a modern történelem és politika anyagát Sós Endre, a szociológiai részt Szalai Sándor, a német irodalmat Turóczi-Trostler József, a magyar irodalmat Voinovich Géza, az orvostudományi kérdéseket Germán Tibor, Liebnér Ernő, Makai Endre, Roboz Pál, Sella Kamilla, az orosz irodalmat Lányi Sarolta, a színházi részt Staud Géza dolgozta fel. Minden kérdést a leghivatottabb szakemberek írták meg világosan, a nem szakemberek számára is érthetően.

A régebbi eseményekre, személyekre, technikai és szellemi alkotásokra vonatkozó címszavakat sem vették át régebbi lexikonokból, hanem új adatokból teljesen új lexikon készült, amelyet Juhász Vilmos szerkesztett.

Térképek, képek, statisztikai kimutatások egész sora teszi komoly értékűvé ezt a művet, amely lehetővé teszi, hogy senkise botorkáljon utjavasztetlen a megváltozott világ útjain.

Amerikából származó

vagy a Jelenlét kapok ruháit

ne dobja félre,

mert azokat olcsón átadják, kifizetjük. LANTOS GYÖRGY úr szobá, VII. Hernád-utca 4. — Fazonmunkák remek kidolgozással, pontosan és szűk — Szombaton zárva.

KÖZÉPKORU, intelligens hölgy, társalkodónak, vagy környékbe betegápolónak elmenne. „Megértő 741” jellegre kerek a kiadóba.

KÖNNYU munkáért lakást, ellátást kaphat nyugdíjas hölgy. XI., Budafok-ut 32d. III. 2. Hétköznap 5 óra után.

UTAZIK?

Kivándorló-bőrönd Ia (80×43×27) . . . 73.80 Ft
Kupébőrönd . . . 44.50 Ft
Akutáska valódi bőr 41-es . . . 64. — Ft
Női láska, divatbőr . . . 78. — Ft

Használt bőröndök nagy választékban. Javítást és hozott anyagból munkát vállalok. Salát műhely.

LANG bőröndös, nőitáska-készítő Népszínház-u. 21. Tel: 135-033

Szombaton zárva

Elég volt a lézengő Ritterekből!

Megmondjuk nyíltan és minden szépítés nélkül azoknak, akiket illet, hogy a magyar zsidóság széles rétegei érthető nyugtalansággal és jogos aggodalommal nézik az immár sorozatosan megismétlődő temetőrombolásokat!

Tegnapelőtt innen, tegnap onnan, ma amonnan érkeznek a zsidó temetők feldúlásáról szóló jelentések! De érkeznek egyre... És semmi garanciánk nincs, hogy mire e sorok napvilágot látnak, nem kapunk-e újabb híradást!

Legutóbb fájdalommal emlékeztünk meg a farkasréti temető parcellájának feldúlásáról és most — e cikkhez — a rákoskeresztúri temetőben lezajlott események szolgáltatók a szomorú alkalmat.

Elég volt a lézengő Ritterek garázdálkodásából!

Elég volt a hajdosó SS-legények és pestkörnyéki svábok temetői tálatjárásából!

Elég volt a fasiszta szülők és tanárok szörnyű tanításaitól megüdülteltyezett s a demokrácia iskolájában még át nem nevelt diákok vandalizmusából!

Ne feledjük el — és ne feledjék el az illetékesek sem! —, hogy a temetőrombolás veszedelmes szimptoma! A lappangó fasizmus előismerésének első tünete!

Emlékeztünk csak arra, hogy a weimari Németországban is a temetőkön kezdtek „karrierjüket” azok a náciak, akik a sírkövek szétrombolása után előbb a kirakatoztak törték be, majd agyonverték mindazokat, akiknek az orra nem tetszett!

Tessék elolvasni a múzeum vagy parlament könyvtárában az 1920-as évek elejéről való német újságokat! A *Berliner Tageblatt*, vagy a *Vossische Zeitung* minden második, vagy harmadik napon beszámolt egy-egy temetőrombolásról.

„Ismeretlen tettesek garázdálkodtak a magdeburgi zsidó temetőben” — olvassuk az egyik számban.

„Suhancok pusztítása a hannoveri zsidó temetőben” — látjuk a másik szám címlapján.

„Diákok brutális csínytevése a drezdai zsidó temetőben” — találjuk a harmadik számban.

Folytathatnánk... folytathatnánk... de nem folytatjuk az idézeteket! Ennyi is elég!

A többit mindenki tudja.

Köztudomású, hogy az „ismeretlen tettesek”-ből az idők folyamán Európaszerte ismert horogkeresztos gyilkosok lettek.

Köztudomású az is, hogy a „suhancok”-ból verbuváltak az auschwitzi és bergensbelsen öröket!

Sőt, azt is mindenki tudja, hogy a „csínytevő” diákokból kerültek ki a halálgárák buzgó igazgatói, főmérnökei és előmunkásai!

Sokat beszélnek ma Magyarországon a weimari tanulságok levonásának szükségességéről. A magyar demokrácia valóban helyesen teszi, ha elkerüli a weimari tévedéseket és hibákat, amelyek a német demokrácia-kísérlet katasztrófális összeomlásához vezettek.

Nos, legyünk figyelemmel a weimari korszak temetőrombolásaira is! Ne engedjük meg azok megismétlődését! Ne tűrjük, hogy ezek elhatalmasodása felháborítsa a fasizmus ördögi erőt!

A demokratikus Magyarországnak ma már megvan az a demokratikus fegyveres ereje, amely le tud csapni a lézengő Ritterekre és összeszedheti a bujkáló SS-legényeket, akik egyébként már nemcsak a hollak birodalmába merészkednek, hanem sűrűn előforduló vidéki gaztetteikkel az élők nyugalmát is veszélyeztetik!

De nem kaphatnak enyhébb bánásmódot azok a diákok sem, akik — tanulás, sport, vagy sportszerűen felfogható újjáépítési munka helyett — a temetőkben próbálgatják erejüket!

Hová jutunk, ha ilyen diákok kerülnek a középiskola padjaiból az egyetemekre?!

Száz szónak is egy a vége: **rendet kell csinálni a temetőkben, hogy rend legyen a temetőkön kívül is!** A fasiszta brigantik, ha nem kerülnek lakat alá, nem állnak meg a temetők falai között!

A temetőrombolás nem egyéb, mint a lappangó fasiszták főpróba kísérlete!

Talesz, t'filin kegy-szor és héberkönyvek vétel-eladás **Jahrzoittábla** készítés.

UNGÁR MÓRNÁL, Király-u. 17. Lapa alatt vagy I. emelet 4.

Keresztény kiválóságok is résztvesznek az „United Jewish Appeal” gyűjtésében

A newyorki *Aufbau* közli, hogy Henry Morgenthau bejelentette: a keresztény kiválóságok egész sora vesz részt az *United Jewish Appeal*-nak, a 170 millió dolláros segélyösszeg összegyűjtéséért indított akciójában.

A keresztény kiválóságok listája élén a következő nevek szerepelnek: Edward R. Stettin-

nus, volt külügyi államtitkár, Frank Murphy, a legfelsőbb törvényszék bírája, Charles Seymour, a Yale-egyetem elnöke, Charles P. Taft, a keresztény egyházak szövetségének elnöke, Taylor vezérőrnagy, a westpointi katonai akadémia igazgatója, Nelson A. Rockefeller és Roosevelt elnök özvegye.

1966/1948. sz.

HIRDETMÉNY

az 1948. évi pászkaszükséglet beszerzéséről

Értesítjük t. Hittestvéreinket, hogy az idei pászka-szükségletükre előjegyzéseket

január 18-tól február 3-ig

az alábbi helyeken eszközölhetnek:

V. kerület.

Csáky-utca 3.

Kiss József-u. 18/a.
Pannónia-u. 13. mézarszék

VI. kerület.

Eötvös-u. 6. mézarszék
Hunyadi-tér 3.
Nagymező-utca 16.

VII. kerület.

Bethlen-tér 2.

Dob-utca 103.
Garai-tér 11.
Garai-tér 12. mézarszék
Garai-utca 45. mézarszék
Izabella-tér 1.
Kazinczy-utca 4.
Klauzál-téri csarnok, mézarszék

Klauzál-utca 35.
Síp-utca 4.
Síp-utca 12.

VIII. kerület.

Déry-utca 1. mézarszék
Kun-utca 11.
Lujza-utca 11. mézarszék
Nagyfuváros-utca 4.
Nagyfuváros-utca 21.

IX. kerület.

Mátyás-utca 5. mézarszék
Páva-utca 39.

XIII. kerület.

Dózsa György-ut 55.

XIV. kerület.

Járorka Ádám-utca 16.
(Bejárat Lőcséi-ut felől)

A pénztárak az aláhírt helyeken naponta 9-től 1 óráig, a többi helyeken 9-1 és 3-5 óráig állnak a t. Hittestvéreink rendelkezésére.

Pászkát csak kenyérgyeg beszerzésével ellenében lehet kiadni és pedig 1 kg pászkához 1.00 kg kenyérgyegnek megfelelő kenyérgyegszelvény beszerzésével szükséges. Onnantól 1 kg pászkához 1.20 kg lisztet tartoznak beszerzésnek.

A pászka árát későbbi időpontban fogjuk megállapítani. Előrelátólag 1 kg pászka 10.— forintba fog kerülni. Az előjegyzés alkalmával a kenyérgyegszelvények beszerzésével egyidejűleg 6.— forintot fizetendő.

Ez évben pászka-darát is fogunk gyártani, amelyhez ugyancsak kenyérgyeg beszerzésére szükséges. 1 kg pászka-dara 2.— forinttal kerül többbe a pászkánál.

Ez idén ugyancsak korlátozott mennyiségben áll liszt rendelkezésünkre a pászka sültéséhez, éppen ezért fenntartjuk magunknak a jogot arra, amennyiben az előjegyzés határidejének lejártá előtt a rendelkezésünkre álló lisztmennyiség kimerülne, úgy az előjegyzést február 3. előtt beszüntetjük.

Nyomatékosan felhívjuk t. Hittestvéreink figyelmét arra, hogy csak azok részére biztosítjuk ez évi pászkaszükségletüket, akik a fentjelzett időpontban, január 18-tól február 3-ig valamely pénztárunknál okvetlen előjegyzést eszközöltek, amint is inkább, mert február 3. után befizetéseket nem fogadunk el és így azok részére, akik idejében előjegyzést nem eszközöltek, Pészach ünnepeire a szükséges pászkát semmi körülmények között sem tudjuk kiszolgáltatni.

Budapest, 1948 január hó. 5708 Szeged hó.

A Pesti Izraelita Hitközség Előljárósa.

Sós Endre előadása az Ujpesti Munka- szolgálatosok Antifasiszta Szövetségében

Sós Endre szombaton este előadást tartott a Munkaszolgálatosok Antifasiszta Szövetségének ujbpesti szervezetében, amelyet zsufolásig megtöltött a közönség. Ott láttuk a helybeli Szociáldemokrata Párt és Kommunista Párt több vezető-emberét is.

Az ujbpesti Orvosszakszervezet dísztermében rendezett előadást dr. Tibor László elnök, kórházi főorvos nyitotta meg, aki — a mártír orvosok emléktáblájára mutatva — megemlékezett a fasiszta idők áldozatairól. A közönség felállással tisztelt a mártírok emléke előtt.

Ezután Sós Endre ötnegyed-órás előadással foglalkozott — marxista szemszögből vizsgálva a kérdést — az üldözések és az antiszemitizmus okaiival. Megvilágította, hogy mit várhatnak a zsidók a szocializmustól és mit várhat a szocializmus a zsidóktól, akiknek zavartalan jövőjét csak az osztály nélküli társadalom megvalósulása biztosíthatja. Érdekes analízist adta a világtörténelem nagy antiszemita kényszereseinek, amelyek mindig gazdasági okokkal magyarázhatók. Az úgynevezett „vallási, erkölcsi és másfajta ideális okok” kivétel nélkül a gazdasági alapépítmény hibáit tükrözték vissza. Gazdasági mozzanatok játszottak közre a keresztény vilézek garázdálkodásainál és Luther zsidógyűlöleténél is. A hitleristi antiszemitizmus a monopolkapitalizmus önvédelmi háborújának elterelő hadműveletei közé tartozott.

Dr. Tibor László elnök mondott köszönetet a magasainvójú előadásért, majd Köszegi Sándor zárószavaival ért véget a sikerült est, amely előadott a Munkaszolgálatosok Antifasiszta Szövetsége ujbpesti szervezetének most kezdődő előadássorozatát.

**Spanyol,
angol, francia.
orosz
nyelvórák
BERLITZ**
IV., Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

**Orthodox háztartásom
vezetésére**

családtagnak lehetőleg fiatal ur-
női keresek. Bgekné, Pozsony-
ut 33/a. Jelenkezés délelőtt.

Az amerikai „Central European Observer” a magyarországi zsidókról és az antiszemitizmusról

Az Amerikában megjelenő The Central European Observer hasábjain Ronald Brockwell nagy cikket írt A magyar zsidóság száz esztendeje címmel. A keresztény publicista meglepő tájékozottsággal ismeri a magyar zsidóság történetét a szabadságharctól napjainkig. Tisztában van azzal, hogy mit adott a magyar zsidóság szorgalma és tudása az országnak és megalapítja, hogy a magyar zsidók mindig jó magyarok voltak.

Tanulmányának egyik fejezetében az ellenforradalmi korszak antiszemitizmusát tárgyalja és rámutat arra, hogy főleg a sváb származásúak szították az antiszemitizmus tüzeit.

Az amerikai folyóirat szerint: „A magyar zsidók lélekszáma 180.000-et tesz ki. Ezek közül 120.000 Budapesten és 60.000 a vidéken él. A többiek a magyar nyilaskeresztesek és a germán náci működésének

eredményeképpen” főmegsirokban fekszenek.

Ha erősen csökkent is — folytatja Ronald Brockwell a The Central European Observer hasábjain — a magyar zsidóság lélekszáma, a magyar zsidóság még mindig nagyon fontos szerepet tölt be az európai zsidóság sorában. Éppen ezért joggal érdekelheti a külföldet, hogy miképp élnek most a magyar zsidók. Teljesen helyreállt törvényes helyzetük és nem kétséges a törvény előtti egyenlőségük: személyes szabadságuk és gazdasági lehetőségekük teljesen azonos a többi állampolgáréval. A lakosságon azonban természetesen észrevehető még a régi időkben terjesztett gyűlölet nyoma és van talán antiszemitizmus. Sőt, ez néha keserűbb, mint régen. Előfordult, hogy bemutattak a koncentrációs táborok brutalitásairól készült filmet és a sötétség leple alatt némelyek részéről leletszínnyilvánítások történtek.

A zsidóknak adandó jóvátétel ügye a berlini községtanács előtt

A zürichi Israelitisches Wochenblatt közli, hogy a berlini községtanács nemrégiben foglalkozott a zsidóknak adandó jóvátétel, illetve a zsidók javainak visszatérítése ügyével. A vita során kiderült, hogy az 1933-ban Berlinben élt 186.000

zsidóból 40.000-nek sikerült kivándorolnia. 146.000-et elhurcoltak és túlnyomórésztben kivégezték. Mindössze 7100 tért vissza. A gazdálanná vált zsidó javakból könnyen kárpótlást, vagy támogatást lehetne adni a megmaradt zsidóknak.

Egy német katona naplója az SS-ek minszki vérengzéséről

A newyorki Aufbau közli August Josef Hohn német katona naplóját. Ez a naplót szovjet katonák találták az elesett német katona zsebében. Mivel a napló nem a nyilvánosság számára készült, valószínűleg elfogadnunk a benne található leírásokat.

Ime, a napló néhány részlete. „1942. I. 4. Szöges drótkal vesszük körül a minszki gettót. Körülbelül 7000 zsidót őrzünk ott minden kategóriából.

1942. I. 13. A zsidók utasítást kaptak, hogy minden német katona előtt emeljék le a kalapjukat.

1942. I. 16. Nem tudjuk a zsidókat tovább dolgoztatni, mert teljesen elkerülendek. Nem kapnak semmi mást, mint naponta 75 gramm kenyeret.

1942. I. 27. Amikor megebédeltünk és letesszük eszünkön a kalapunkat, zsidó gyerekek tolatodnak hozzánk. Ujjukkal belenyulnak a csajkákba. Azután lenyalják az ujjukat. Ilyen éhes a koldusnép.

1942. I. 31. Kivégezzük a zsidókat. A pionírok árkokat robbantanak a kivégezendő zsidók számára. Ma agyonlövük a zsidók felét. Férfiakat, nőket és gyermekeket vegyesen. A hét legszorgalmasabbat azonban megtartjuk kiszolgálásunkra. A zsidók házaiban reggel óta jajgatás és sírás folyik. A zsidók búcsuznak egymástól, mert tudják, hogy végeznek velük.

15 órakor. A zsidók felét már agyonlőtték. 30 Gestapo-csember bonyolítja le az akciót. 2-2 mindig lő közülük. Így írták ki a pestist.”

Munkát a munkaszolgálatosoknak!

Bármilyen munkaalkalom
bejelentése: Bethlen-tér 2 I. em. 36

A munkaközvetítés a Szakszervezet útján történik

Gyermekéről készíttessen

sorozat-képeket, saját otthonában,
Ragyogó képek, olcsó árak!

Erdélyinél,
V., Bajcsy Zsilinszky-út 36.
Telefonszám: 186-716
Hívjon jöveők!

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Köl-
csönzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, Bachrach,
Dohány u. 68. Tel.: 222-687.

Gyermekágy, bicikli, babakocsi, játéka-
ru, vendégágy **VICA-nál**
legolcsóbban
Nagyatádi Szabó-utca 50
Király-utca sarok.

NO ÉMI

penzió és Széchenyi-hegyen ujonnan
berendezett

GYERMEKOTTHON-a

egész évben nyitva. Elsőrendű orv-
ellátás. Erdékiúds: Felhő-utca 11, III.
Agnes-utca 3. Telefon: 16-18-12.

BÖRÖND SZANATORIUM!

Székelyböröndjeit megajánljuk reggel-
16. esták. **Özveg WEINSTEIN P.**
LAJOSNÉ, VII. Miksa-utca 16 szám.

ALFÖLDI városban jól bevezetett régi
cértan részére

épületfa

üzlettem önálló vezetésére keresek

szűk közönséget bízva korábbi detaill-
lát, aki megbízhatósága esetén

később betársulhat.

Kézírtas ajánlatokat kérek „Lakással,
jellegre a kiadóhivatalba.

Székelv Emil ékszerész
Rákóczi-ut 26

Brillians, ékszeri anyagok, ezüstöl-
őrák, órák, órák és elad

Akar ön jól olcsón?

Prima, használt modern és styl
hutorban, mindent megtalál
nagy választékban. Dohány-
utca 1. Butorüzlet. Vétel, csere.

MAGANYOSHOZ házvezetőnő-
nek, üzletbe eladóknak ajánl-
kozom. Beke, Kispest, Báthory-
utca 122.

KÖZÉPKORU intelligens nevelő-
nő, bejáró állást keres, esetleg
főzést vállal. „Azul” jellegre a
kiadóba.

HÉBER-TALMUD könyveket
veszek. Rosenbaum, V., Sallal
Imre-utca négy.

Tanulóleány felvétetik

Dr. Alpárné női ruhaszalon-
jába. Szombattartó előnyben.
IV., Váci-utca 9.

Ima a szabad ég alatt

Irta: György Endre

5.

A CSEPELI ÉJSZAKÁKON, amikor ott zugott-morajlott, nyugtalankodott fölöttünk az ég és cikáztak a repülőgépekről lecsapódó villámok, először nyílt imára az ajkunk. Nem is volt egyéb szilárd támasz, amiben megkapaszkodhattunk volna. Az az emeletes gyárépület, amely az internálótábor közepén emelkedett, estére bezárult, mint addigi életünk gyűrűje. A nehéz kapu reánkcsukódott, onnan se be, se ki, megkezdődött a szokásos éjszakai lánca, a mennyeiből hullt a repesz-manna és mi csak jó-sorsunkban, meg Isten kegyelmében bízhattunk. A ház el nem sötétíthető hatalmas üvegablakain keresztül bűnülhettünk a félelmetes lüzijátékot, a kék, zöld, lila és piros villanásokat, meg a felier fénypásztákat, amelyek a csillagszóró ezüstmadarakat kutatták, de egyebet nem tehettünk. Tudtuk, hogy mennyire kiszolgáltatottak vagyunk és tisztán a bombán mulik, együtt akar-e működni vagy sem a magyar hatóságokkal, amelyek ezt a nem túlágos szép halálmelét szánták nekünk. Ekkor éreztük igazán, hogy milyen picinyke porszem minden emberélet a Sors hatalmas tenyerében. Leborultunk félelmetes nagysága előtt és elfeledett imákat mormoltunk, amelyeket a félelem és a reméltet vetett felszínre a fedés paleolitikus rétegei alól. De ezek az imák megmentettek; hiába kívánták csufos és gyors elmulásukat. Csepelről, a gázai gyárról és üzemek tövéből, Horthyigetre, erre a sügő akácok, haragos fenyők, sudár tölgyek és lókoló nyírfák közé ágazott és ezek által szelídebb álcázott repülőgép-városba telepítettek át. Nem azért, hogy biztonságosabb otthonra leljünk, hanem azért, hogy életünk még narvobb veszedelembé kerüljön. Nekünk, az első internáltaknak, az ötven ügyvédnek, meg az ötven újságíróknak szánták a kísérleti nyul szerepét; azt, hogy jelenlétünkkel védjük meg a hadiüzemeket a légitámadástól. Hiszen ezt könnyen meg is tehettük, olyan jóban voltunk a szövetséges hadak vezetőségével. Csak bárgyu agyak találhatták ki azt az egetverő származsgót, hogy a fasizmus és a fasizták üldözői azonnal abba-hagyják a háborút és ujjal sem érintik az ellenséges hadigépezetet, hogy néhány zsidó megmeneküljön. Ha pedig nem, és továbbra is bombázzák Csepelt és Horthyligetet, ezt a kifejezetlen német vállalkozást, akkor hadd pusztuljon ez a két gyűlölt réteg, amely még gyűlöletesebb, ha egyuttal zsidó is.

*

IGY TÖRTÉNT aztán, hogy hosszu ideig Horthyligeten sem volt szabad bemenünk a betonból épült óvóhelyekre. A sziréna jajongó bugásakor az internáltaknak sorakozniuk kellett az egyik meglehetősen veszélyeztetett épület előtt. Vigyázza merevedtünk, s ebben a katonas és hadározzoltan reglamás pózban kellett várunk a halált. Vártuk is... De mi mégis gyáva nép voltunk és ezért nagyon sokszor követelték, hogy bizonyítsuk be az ellenkezőjét, míg a bátrak szorongva kuporogtak a bazilikaméretű bunkerekben. En embe-releg teljesen indokoltan véltam a félelmet, mert utálok az okatlan hősködést; a bombazáporba való kiállítás pedig még ennél is több: bárgyúság. Ezeknek a szélsőjobboidai és nyilas gyári alkalmazottaknak különben minden okuk megvolt arra, hogy irtózzanak a légitámadástól és annak következményeitől, mert nem sokkal előbb pusztult el légiaknától és más „felülről” zúduló vészthozó eszközöktől ezernyolcszáz társuk. A hőies gyárépítők, akik ilyen elsőrangú hadiüzemet létesítettek az addig békés falu közepébe, mindenről gondoskodtak, ami a szemet kápráztatja és ami azt a látszatot kelti, hogy itt kávédarálókat készítenek, csak óvóhelyekről nem. Amikor megtelepészerűen az első elsőprű erejű légitámadás érte az üzemet, a munkások és tisztviselők az alaposan „megszórt” üzemek között futkároztak, fák lombjai alá bujtak és a legnagyobb bombaesőben szinte bujdoskáltak, majd csotkukozva lámultak fel az égre. (nem hitték, hogy a „tul-oldalon” erről a telepről már hírsokot tudnak.) mindaddig, míg tekintetük el nem homályosodott és szemüket le nem zárta a halál. Velünk kapcsolatban később változtattak a rendszeren. Cikk-cakk-alaku futóárkokat ásatnak és amikor a fák között zizegve hullott le a még lüzes repeszdarab, szabad volt ide bevonulnunk. A kegy-nagságát bizonyítja, hogy az egyik nagyobb méretű légitámadás alkalmával, 1944 nyarán, tizenkilenc bajtársunk megme-revedett, guggoló holttestére bukkantak, amikor a vihar elvonultával eltakarítottuk a rájuk hullott mázsás földhányást.

*

ÉJJELE is felsírt a sziréna, amelynek hangja a macskanyávogással kevert gyereksírásra emlékeztetett. Ha meghallottuk, nemcsak a szívünket érte ütés, hanem a gerincünkbe is fájás állt be. Már megint futnunk kell! — villant át az agyunkon és a 11-es szoba lakói kelle-

nül öltözködni kezdtek. Magukra rángatták fűledt homi-jaikat (megértétek, hogy az izgatott kapkodásban egyikünk fölébb a másik nadrágszárába bujt és mindketten úgy belekeveredtek a káoszba, hogy percekig nem találta a lábukat, meg a saját fél-nadrágjukat) és némán, álmosan, egymásnak verődve, sorakozni kezdtek. Hallt vezényszavak, sziszegő káromkodások hallat-szóltak és az üzemellenőr urak (akik most a népbírósg előtt áldott szélsőségűkre és galamb-lelkűkre hivatkoznak), husán-gokkal kímélt ülegek szapora zuhogtatása közben induásra noszogatták a társaságot. Mos-dó, mosó- és mosogatóvíz ha-bos, vagy zsirzagu patájkán gázoltunk át, deszkapalánkok mentén, ahonnan hűz áradt, haladtunk el, majd kijutottunk a rétre, ahol a száraz fü olyan éles és síkoltó zizezéssel fo-kiúdt a bakancsunk alá, mintha jajgatna a fájdalomról. Kasza vagy sarló/nem vághat akkora rendel, mint amilyent a mi visszafojtott lélekzetünk (hátha megmeszeli az angol, amerikai vagy szovjet-repülő!) menetelő csapatunk hasított magának. Az „elje” már előhoz ért és kezdett beugrálai a nedves árokba, amelynek olyan hideg volt a lehelle, mint a kriptá-nak. Kicsit mindig úgy éreztük, hogy frissen ázott sírunkba ereszkedünk le a magunk lá-bán. Kanyarogtunk a zeg-zugos kigyóvonalban, ki jobbra, ki meg balra, mindaddig, míg az árok teljesen meg nem felt. Mivel a rólunk való gondosko-dás túlságosan figyelmes volt, megtörtént, hogy huszan-har-minec kintrekedtek. Ezek el-terütek a nyitott „óvóhely” partján, a fehér margareta és a kék buzavirágok között, s eb-ben a tavaszt, meg szerelmet éneklő költőnek való környe-zetben várták a véget, vagy a megmaradást. Ez a fekvőhely-zet sem volt veszedelmesebb, mint mellvértig földben állni. Mert, ha jött az a bomba, édes-mindegy volt mindnyájunknak. Így áldogáltunk, fűlettünk (mi-közben az agyunkig toltat vér a dobhártyánkban kalapált) és bámultuk a szikrázó csillago-kat, (amelyeknek egyike-mási-ka mintha egyenesen reánkka-csintott volna) egyszer tizenegy és tizenkettő, másszor meg haj-nali három és négy óra között. Ha aztán megkezdődött az emberi színjáték, mint a „tek-nő a pajzsába, a kabátunk gálérjába húztuk a nyakun-kat, a derekunkról lecsavart pokrócunkat pedig összehajto-gatva, mint a papsípkát, a fe-jünkre raktuk, hogy ne eressze át az acélszilánkokat. Ennyi volt és ennyi lehetett a védeke-zésünk. Azután borzongva fi-

gyeltük az ég alját, s kiki a maga nyelvén és megszokásai szerint, összekulcsolt kézzel, szemét lehunyva, lehogaszott fölé, vagy a mennyebolra le-kintve, emondta az imát, egé-szen közelemelkedve az Urhoz: Istenkém, csak még egyszer mentis meg; nem is magamért, a családomért.

EKKÉNT TÁRSALOGTAM én is a Mindenhatóval számtalan éjszakán. Akkor, amikor a lakó-telepünkről a repülőgépgyár területére futottunk, a végtelenbe igyekvő sineken át, amiken számunkra elérhetetlen álmovonatok gördültek. Meg akkor is, amikor a szabad ég alatt strázsáltam, és nekem kellett volna megvédenem fáradtan pihegő, alvó bajtársaimat azokkal szemben, akik őrségre állítottak és akik éppen úgy üldöztek engem, mint őket. Lihegve, bukdácsolva, egymást tiporva rohantunk sorompókon és jelzőkészületek drótján keresztül, miközben hasraestünk, hanyatt-vágódtunk és térdre zuhantunk, az utánunk jövők pedig vág-talva száguldtak át sajtó, vérző tagjainkon. De igyekeznünk kellett, mert a szirénajel percekkel előbb elhangzott és ha fedél alá nem jutunk, már meg is jelennek az alumínium-ma-darak. Ujabb változat, hogy most már végig kell futnunk az ismét bombázandó gyár te-riületén, leomlott falak és össze-kuszált vastraverzek között, de azért mégis a védő bunkerekbe, ahová nem tudni, milyen csoda révén, végre zsidó is beletette a lábát... Sokszor silbakoltam egy szál husánggal, mint fegy-verrel a kezemben (amit csak testvéreim ellen lett volna sza-bad használni) a horthyligeti lakóbarakkok előtti kis téren. Jelszó! meg „gyári számol!” kellett kérnem a sietős utjukra igyekvő, rosszslétűekkel küzdő bajtársaktól. Ezt is csak azért találták ki, hogy gonoszodjan-nak velük. De nem sokat kér-dezősködhettem Pusztaffy úrtól, a főrenditől, aki madárijesztőnek maszkírozta magát, hogy annál félelmetesebb legyen. Ma, pedig udvariasan hajlong a nyomozók és a horthyligetiek előtt s tudni sem akar arról, hogy valaha pokollá tette az életünket. Csend susogott körül. Szinte megállt minden, még az idő is. A kis akácfaikat csak nagyritkán bor-zolta meg a kősa szellő. A ke-rek levelek úgy csillogtak a hold fényében, mint az új fém-pénzek. A szük kis szobákban százak fetrengtek a keskeny szalmazsákokon. Biztosan azt álmodták, hogy betoppantak az otthonukba. Az örök szobájából fény szűrődött ki. Ittak és orditoztak. De ilyenkor legalább nem zaklatnak. Ezekben a lát-szólag békés szünetekben be-szélgettem én Istennel. Könyö-rögtem hozzá, és ő égi jelekkel adta tudtomra, hogy meghall-gatott. Az előbb még vésztlős-lőan komor ég egyszeriben ki-

lisztult és szinte nevetve buk-
kant elő a hold kerek ábrázata.
Éles fényugár villant ráma, a
305-ös internáltra, majd a csil-
logó aranytányér ismét eltűnt
egy fekete felhőfoszlány mögött.
Mindent behorított a sötétség;
s bár egyedül álltam az ellensé-
ges tenger közepette a széles
horizontu vártán és szívem a
torkomban dobogott, nem fél-
tem, mert bíztam az Örökké-
valóban, aki áldólag terjesztette
ki a kezét fölöttem...

(Folytatom.)

A nagykanizsai Izr. Hitközség PÁLYÁZATOT HIRDET a rabbi, főkantori és előimádkozói (sac-mac) állások betöltésére.

Ajánlatokat kérjük a Nagy-
kanizsai Izr. Hitközség címére
beküldeni.

A Kisvárdai Aut. Orth. Izr. Hitközség pályázatot hirdet dájeni állásra

Meg kívánjuk, hogy a pályázo
igazolja eddigi működését, to-
vábbá, hogy jó hitű, szorgos, tal-
mad chuchem és jore-semájlm
legyen. Javadalmazás egység
szerinti költséget csak meg-
hívottaknak térítünk.

Aut. Orth. Izr. Hitközség
Előjárósága, Kisvárdán.

A SZOLNOKI IZR. HITKÖZSÉG em-
lékmű bizottsága felkéri azokat a hit-
veseket, akik

a Szolnokon létesítendő emlékművön hozzátar- tozók nevét megörökí- teni kívánják,

szíveskedjenek erre vonatkozó bejavas-
tásukat a Szolnoki Izr. Hitközség
bizottságának megküldeni.

A szécsényi járásból

munkaszolgálatra bevonult és
elhunyt, valamint a deportálá-
sok során elhurcolt és elpusz-
títottak

emlékművének felavatása Szécsényben

a zsidó temetőben 1948. évi
február hó 10. napjának d. e.
10 órájában lesz, melyről az
érdekelteket szintén is értesíti
az emlékmű-bizottság.

REPÜLŐ BOY

áruszállítás.
közbesítés
legelősebb.

0-utca 15 Tel: 120-541

Ingjavítás

férfi és női fehérneműek készí-
tése hozott anyagból is. Ing-
línika, VIII., Szentkirályi u. 2.,
Musz. üzveg. üzlete. Az Új
Élet olvasóinak 10% engedmény

A Kaufmann-geniza költői darabjainak katalógusa

Kaufmann Dávidnak, az Or-
szágos Rabbiképző Intézet
fiatalan elhunyt tudós tanára-
nak könyvtárát a család —
Goldziher Ignác tanácsára —
közel félévszázada a M. Tud.
Akadémiának adományozta. A
könyvtár különös értékét a
ritka nyomtatványok (közül-
tük ónyomatványok) és a
héber kéziratok adják meg.
Az itt található illusztrált kéz-
iratok nyomán kezdte meg
Kaufmann Dávid a középkori
zsidó művészet feltárását (Kauf-
mann: Ges. Schr. III. 173—
261.). A könyvtár nyomtat-
ványairól és kéziratairól a
tudományos világunk már rég
tudomása van Weisz Miksa
katalógusa alapján (Katalog
der hebräischen Handschriften
und Bücher in der Bibliothek
des Professors Dr. David Kauf-
mann. Fr. a (M., 1908.). Csúpn
a kairói genizából származó
kb. 550 db. régi kézirat-töredé-
kekről szóló leírással maradt
a kíváló katalógizáló adósunk.
Évekig készült rá, de csak
néhány töredék feldolgozásáig
és kiadásáig jutott el.

Felbenghagyott munkájának
folytatását Widder Salamon
tanár vállalta át, aki évek óta
erőfeszítéssel szorgalommal dol-
gozik rajta. Paradoxusát fényes
eredmények jutalmazták. Ján-
nájnak, a VI. század körül
élt püjút-költőnek — a leg-
szélesebb körűtekintéssel ki-
adott — oeuvrejéhez ismeret-
len anyagot talált itt (Heller-
Emlékkönyv. Bp., 1941. Héber
rész: 32—60.). Ráakadt ugyan-
itt Salamon Ibn Gabirolnak
700 éve keresett költeményére,
amellyel megbántotta Sámuel
Hánágid érzékenységet, amely-
ből eddig csak két sornyi idé-
zet volt ismeretes (Háolam.
XXIX. 1941. 397—399.). Sőt,
talált benne a palesztinai tul-
mudból is értékes hangjegyeket
szövegeket (Tarbie. XVII. 1946.
129—135.).

Ezek a kutatások eléggé fel-
csigázták a helyi és külföldi
szakemberek várakozását a
Kaufmann-geniza egész anyag-
ját leíró katalógust illetően.
A költői darabok héber nyelvű
katalógusa most végre meg-
jelent az őz Widder Salamon
avatott tollából, a Löw-Emlék-
könyv különnyomataként (Re-
simát Hapijjutim... Bp., 1947.
101. lap). 140 kéziratot ír le
a találatos katalógus s a végén
jól eligazító indexeket ad.
Szerepel benne a középkori
héber költészet csaknem min-
den jelentős alakja (Abraham
Ibn Ezra, Háj Gáon, Izsák Ibn
Gájját, Jehuda Halevi, Móse

Ibn Ezra. Sámuel Hánágid,
Salamon Ibn Gabirol). Kiemel-
jük a kiadatlan Kálir- és
Szaádja-kompozíciókat, vala-
mint a régi palesztinai ima-
ritus töredékeit. A katalógus
megjelenése óta dr. Löwinger
Sámuel igazgatóval együtt
genizával telt, ismeretlen két
dobozra találtunk az Akadé-
mián, amelynek költői anyagát
pótolni még fel kell dolgozni.

Widder Salamon nagy szol-
gálatot tett e műrével a zsidó
tudományunk. Belekapcsolta
vele a budapesti Kaufmann-
genizát az egyetemes geniza-
kutatásba. Ezt azért kell hang-
súlyoznunk, mert a geniza
egyik legelső szaktekintélye,
Paul Kahle professzor, a kairói
genizáról most megjelent ösz-
szefoglaló könyvében pl. nem
is tud arról, hogy Kaufmann
Dávidhoz is kerültek geniza-
darabok, mégpedig nem is cse-
kely számban (The Cairo
Geniza. London, 1947.). Ez is
siettetti a Rabbiképző tanára-
inak azt a szándékát, hogy az
Intézet hetvenes jubileuma
alkalmából kiadják a buda-
pesti genizák (t. i. a Rabbiké-
képzőnek is van néhány száz)
teljes szövegét s ezzel hozzá-
járhatók legyenek a kutatás
számára.

Azt hiszem, jót volna az
ideje annak, hogy a geniza
anyaga s vele az egész Kauf-
mann-gyűjtemény az egyedül
megfelelő helyre kerüljön: a
Rabbiképző Intézet most fel-
épült országos zsidó könyv-
tárába. Az állam ezzel kör-
pótolhatná a zsidóságot el-
rabolt, elpusztított, megsemit-
tett könyvtáraiért és archivu-
máért.

SCHREIBER SÁNDOR

Macot biztosítása Budán

A Rudai Izraelita Hitközség
ezúton is tudomására hozza
tagjainak, hogy csak kenyér-
jegy ellenében fog pászkát ki-
szolgáltatni.

Igénylések a Hitközség iro-
dájában (II. Fő-u. 12. sz. alatti).

F. hó 18-ika és 30-ika között

délután 9—1-ig jelentendők be
a megfelelő kenyérjegy-szelvény
illetve a megfelelő mennyiségű
huzalozott beszolgáltatása és kg-
ként 6.— Ft előleg befizetése
mellett. Postai befizetések nem
fogadhatók el.

KETTŐ EV KÖRÜLI leány-
gyermekek örökbe fogadnak.
„Árva cölyben” jellegre a ki-
adása.

„Hogyan képzeljük el az új zsidó államot?”

A Magyar Zionista Szövetség
Joint csoportja kedden este a
Fürst Sándor-utcai zsidó kul-
túrházban nagy érdeklődéssel
kísért vitatestet tartott ezen a
címen: „Hogyan képzeljük el
a zsidó államot?” A bevezető
beszédet dr. Gálos Henrik elnök
mondotta. Dr. Dénes Béla az
Ishud Mappáj elnöke, pártjá-
nak szocialista programját és
érgondolásait ismertette. Frenkel
Jenő a Mizrahi programjáról
beszért és hangsúlyozta, hogy
a Zsidó Államot a Tóra törvé-
nyeinek megvalósításával és
tiszteltetésével tartásával kell meg-
szervezni. Berger Géza a Havo-
mér Hacair nevében szólt fel
és leszögezte, hogy pártja a
marxista-leninista vonalon áll,
mert ez tartja a legmegfelelőbb-
nek abból a célból, hogy biz-
tosítja a népi demokráciát az
új zsidó államban. Biedermann
Oszkár a Klad nevében szólt
fel és a haladó polgárság cél-
kitűzéseit ismertette. dr. Kertész
Sándor felszólalásában vissza-
pillantást vetett a zionista moz-
galom múltjára, a zsidó állam
megvalósításáért folyó harcok-
ra és azokra a tanulságokra,
amelyeket pártja ezekből a
küzdelmekből levont. Du-
schinsky Jenő lelkész-alezredes
az Agudat Jisrael fellegását
ismertette. Gondoskodunk kell
arról, — mondotta, — hogy a
zsidó állam ne csak zsidó egyé-
neknek legyen a hazája, de ön-
honává váljék az évezredek óta
galutban lévő, Tórának is. Az
érdekes és színvonalas ankétot
dr. Gálos Henrik vezette le
nagy tapintattal. A közönség
fegyelmeseleg és feszült figye-
lemmel hallgatta végig az egyes
szónokokat.

Paprikát

megbízható minőségben, izléses
piros csomagolásban szállít

Simó Ödön

paprika nagykereskedő, Buda-
pest, VII., Hernád-u. 5. (Be-
járát a Garai-utca felől.) Telefon:
425—326. Szállítás az ország
minden részébe, vasúton vagy
postán bérmentve. Szombaton
zárván.

BOLDOG IS LEHET
MERT ÜZLET
ÜZEMIRODA
HELYISÉGET
ÖNNEK IS SZEREZ
FEL LNER
SZT. ISTVÁN-KRT. 30.

PERZSA

szőnyegek

VÉTELEK UNGÁR Király-u. 14 és
ELADÁS Itakóci-ut 24

a boldog harmónikus együttélést is kell biztosítani. Fehér úr megfigyelései szerint a fiatalabb korban kötött házasságok ígéreknek boldogoknak, mert ebben a korban a házaspár könnyebben alkalmazkodik egymáshoz és, ha szeretik egymást, szívesen átveszik egymásnak szokásait is. A később, meglett korban létrejött házasságok esetében már véglegesen kialakult jellemek között, a maguk szíve megrögzött szokásaival, megmerevednek mondható magatartásával, az egymáshoz való hasonlítás alig fog bekövetkezni, tehát a boldogság esélyei is kisebbek. E megfigyelések szubjektíve helytállóak. Fehér úr valószínűleg sok oly fiatalok házasságát látta, amely sikerült. A házasság kérdésével foglalkozó szíve végeláthatatlan iraklatoznak azonban ebből felfogása koránt sem egyöntetű. Talán éppen annyi szerző — valószínűleg az őt megfigyelésére és személyes tapasztalataira is hivatkozik — foglalt állást a fiatalok házassága mellett, mint ahány kardoskodik az érett észrel, higgadt fővel kötött házasságát. Az emberi gondolkodás rákényszeríti, a kevés adatból túlságosan gyors általánosítást, itt is pusztán. Mindenre érvényes szabályt könnyű kifarangni, de sehol sem akad több és páratlanabb kivétel, mindeközbe ráhozott szabálytól, mint ezen a veszélyes területen. De e körül nem akarok föndulatni és segetni főrekví miskolci olvasómmal vitába bocsátkozni. Azt keresem inkább, amiben teljesen egyetérthetek vele. Ő szerencsésnek véli a multról két helyről is felvetett azt az ötletet, hogy erre a célra szervezett, erkölcsi és anyagi háttérre támaszkodó, általános tekintélyű zsidó intézmény elsősorban kérdőívek útján puhaltolja ki az érdeklődő és ezt az érdeklődéseket jelentkezőkkel is dokumentáló felek kívánságait. Fehér úr csak arra veti a fűszert, hogy a kérdések ne legyenek túlságosan általánosak, azaz olyan fajták, hogy csak a megszokott és akár láthatatlan is megfigyeléshatár válaszokkal lehessen felelni rájuk. Ezért az eddigi tanácsadási ötleteit azaz a kétségtelenül helyeseltető kiegészítéssel látja el, hogy "pszichológiaiuk jól megvalósított kérdésekre kell válaszolni, mert az ilyenekre adott feleletekből minden ember jellemre, szinte osztályokba sorozódva, elég pontosan kirajzolódik. Persze ennek az az előfeltétele, hogy a kérdeztetnek már a saját érdekében is teljes őszinteséggel kell felelnie. Ezen túlmenően még egy másik ellenőrző kérdésre is szükség volna, amelyen nem maga az érdeklőt fel, hanem egy rokoni, hozzátartozója vagy jó ismerőse felelne a főle felbő legmagyobb tárgyilagossággal. Az ilyenekes hivatal szűk a kérdőíveket gondos államfelműzés után

csoportosítaná, majd az egymással, a válaszokból kitetszően, megegyező jellemű és vágyú nőket és férfiakat, ha amekkorában, foglalkozásban, anyagi helyzetben és műveltségben is legalább nagyjában egymáshoz illelenek, megfelelő módon egymáshoz segítené.

Fehér Andor urnak is megkö-

Sirrombolók és zsidókért harcolni akarók

Kesernyős izzól olvaslam két egymás mellett közöl jelentést a napi hírek között. Egyik arról szól, hogy a zsidó mártírok emlékművét megvalósíták, másik meg arról, hogy nem épen filozofizáló elemek önként jelentkeznek, hogy Palesztinában harcoljanak az arabok ellen a — zsidókért...

Valahogy ez a két együtt közöl hír hamarjában összekeveredett bennem és képzeletemben a megölt zsidók sirrombolók megvalósító arca egyformává vált, az őt, tíz, huszezer forintért zsidók életéért harcolni akarókkal. Napokig bennem sajdult ez a kép ugyanazokkal az arcokkal, szemekkel, vonásokkal, mintha sőt ködökből kerültek volna elő. Képtelen voltam szabadulni attól az érzéstől, hogy a zsidó halottak emlékéül gyászolók azonosak a zsidó élőkkel — pénzért — harca váltakozókkal.

Talán azért is figyeltem fel jobban egy legényre, aki a DEGOB információk osztályán érdeklődött, hogy hol kell jelentkeznie a zsidókért küzdő önkéntesek légijárába.

Röftös ruhájú, fiatal ember volt ez a jelentkező, arca színtelen. Helyet kónálam meg. Szorongástól felszabadult, fogadta udvariassággal, lábát gyorsan keresztbe rakta, egymásra néztünk és tekintetünk találkozott. Szembem a szemtelenségnek, a gúnynak és az alázatlanságnak jelzővel ki nem fejezhető keveredését láttam. Csúpnál gyors pillanatokra rémlett fel az egész, mert előfordítottam fejét. Majd a "jó módor" hangján beszégettünk.

— Kérem, nem hiszem, hogy ilyen toborzás igaz volna. — mondtam — de érdeklődni fogok, mindenesetre kérem az adatait.

— Milyen adatokra van szüksége? — kérdezte.

Nagyot nyelésén vettem csak észre hirtelen támadt izgalmát.

— Gyujtsd rá — udvariassággal — a cigarettadobozt elője tartottam. Tömpe

szőnöm, hogy az ilyenfajta technikai kérdésekkel bibelődik. Elvi kérdésekben sokszor könnyű megegyezni, elég, ha fejet bólint az ember. A technikai kérdések azonban — és rajtuk áll itt minden — jóval többet, de hasznosabbat is követelnek tőlünk: fejbőlintáson túl fejtőrést is.

ujju, durva kéz nyult a cigarettá felé.

— Mi a foglalkozása? — kérdeztem.

— Hát sok minden.

— Például?

— Már esomagot is trogeroltam.

— Iskolai képzettsége?

— Izé... érettségi.

— Hány éves?

— Huszonkettő.

— Negyvennégyben érettségi-zelt ugye?

Műlő pillanatra meghökken és én nem kértem, hogy mivel foglalkozott érettségi után és nem kértem, hogy most rendes munkát vállalni.

— Bizony nehéz az elhelyezkedés, — mondom — és megértem, hogy ezt a zsidókért való harcot is vállalja, de miért nem megy Görögországba csatlázn?

— Hát ott is fizetnek? — kérde megápvé.

— Nem tudok róla, de arról sem, hogy a zsidók fizetnének.

— Nekem ugy mondták.

— Azt hiszem rosszul informáltak. Szeret magam kérem a zsidókat?

— Volt egy barátom zsidó, de meghalt, munkaszolgálatos volt.

— E szerint nem igen éri meg, hogy a zsidóságért elpusztuljon.

— Eszemágában sincs, én biztos életben maradok. Miért éppen én haljak meg, igaz?

— Igaz.

— Na ugye? És valamit még is kell csinálni.

Megértjük egymást. Valamit kell "csinálni". 1944-ben, az érettségi idején ez nem volt probléma, eleget lehetett "csinálni". Ma már azonban nincs más hátra, mint Palesztinában "csinálni" valamit, igaz, hogy zsidókért, de pénzért, "csinálják", "gubáért", mert azt is megmagyarázza nekem, hogy "ez a lényeg."

Figyelem cigarettázását, az első színpadonál idegesek, később rájön arra, hogy nem kérdeket kellemetlenek: mélye-

ket slukeroz nyugodtan.

Csak az idegessé, hogy jegyzem adatait, pedig nincs mitől félnie, tudom, hogy nem az igazi nevet mondta be.

A tekintete néha olyan ködösszerű, azután egyszerűen derűssé válik, amikor váratlanul megkérde, hogy mit szól a zsidó mártírok emlékművének bemocsolásához.

— Nagy zri lehetett — mondja jobb kedvre hangoltan.

Biztosan sajnálja, hogy nem lehetett benne a zriben és irigvli, hogy azoknak sikerült mégis valamit "csinálni", ha nem is hoz gubát a konyhára.

Amikor elmegy még egy cigarettát kér az útra: arra az útra, amelyen negyvennégyben az érettségi után olyan vehemensen elindult, mert akkoriban annyi "csinálni" való akadt és ezeknek utjuk egyformán haad akár a zsidó temetőbe sírokat rombolni, akár Palesztinába harcolni...

Léveg a "guba", meg, hogy "zri lehet csinálni."

A harmadik évfordulón arra is kell gondolni, hogy mi ezekből mennyire félünk...

JÁK SÁNDOR

A Zsidó Állam ünneplése Kisvárdán

A kisvárdai zsidóság nagyszabású ünnepélyt rendezett az új Zsidó Állam megalakulása alkalmából. Az ünnepségen képviselve volt a kisvárdai Aut. Orth. Izr. Hittközség előjárósága és képviselőtestülete Mandel Benjámin hitk. elnök vezetésével. Képviseletük magukat a közigazgatás, Kisvárdai nagyközség, valamint az összes politikai pártok.

Az ünnepélyt Friedmann Béla izr. hitk. alelnök nyitotta meg, a magyar és zsidó himnusz elnevelése után lelkes szavakkal méltatta az ünnepély nagy jelentőségét. Hálával emlékezett meg az UNO döntéséről és kiemelte a Szovjetunió kormányának nagyjelentőségű támogatását az új Zsidó Állam megalakulása érdekében. Utána dr. Schönwald Miklós ügyvéd szólt fel, aki évtizedekig volt a hittközség elnöke.

A közigazgatás nevében dr. Bujdos János járási főjegyző, a Szociáldemokrata Párt nevében Keresztes gimn. tanár, a Magyar Kommunista Párt nevében Hajnal párttitkár, a Független Kisgazda Párt nevében Jánódy József elnök, a Kisvárdai nagyközség nevében Vékony József főbíró, a néplantók nevében Ivácsi Sándor tanító és végül a cionista ifjúság nevében Fischer Sándor plügn vezető üdvözölték az új Zsidó Államot.

Glück Izidor kisvárdai főkapitány szívéhez szóló szép leber énekeket adott elő. A terem felekezeti különbség nélkül megtelt hallgatósággal. A Mizrahi Plügn énekeire fejezte be az ünnepséget.

Mielőtt haját festeti vagy daueroltatja
mutassa meg

RENCZES Iodrász- és hajfestőmesternek VI., Csengery-utca 24. Hajmunkák. Pedikúr.

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

HIREK A ZSIDÓ ÁLLAMRÓL

A Zsidó Állam felállítását semmi sem akadályozhatja meg

A Jewish Agency és a Waad Leumi köréből érkező jelentések azt bizonyítják, hogy a Jisuv készen áll a Zsidó Állam tényleges felállítására még abban az esetben is, ha előre nem várt okok következtében az UNO kiküldött Palesztina Bizottsága gyöngének bizonyulna a saját keretében az UNO határozatok végrehajtására. A Jewish Agency és a Jisuv képviselői szerve bízik abban, hogy az utolsó pillanatban az UNO Bizottság megkapja azt a nemzetközi fegyveres támogatást, amelynek segítségével meggyőzheti az

arab államokat az UNO tagsággal járó kötelezettségeikről. Ha azonban ez nem következne be, úgy a mozgósított Jisuv százezret meghaladó katonasága felsorakozik az UNO által kijelölt határvonalon és a maga erejéből végrehajtja a világ nemzeti tulajdonú többségének akaratát. A Jisuv természetesen erre a lépésre csak akkor szánja el magát, ha végleg meggyőződnek arról, hogy az UNO Palesztina Bizottsága nem rendelkezik elég tekintéllyel feladatának betöltésére. Addig természetesen folyik tovább a

vált, amikor Palesztina kantonális felosztásának tervét dolgozta ki természetesen Anglia uralmának fenntartásával. Az új Morrison terv már feltekinzi a Zsidó Állam megvalósulását. Ennek létrejöttétől kezdve az angol közelkeleti politika kettős célt kíván követni: győngíteni a zsidókat és erősíteni az arabokat, hogy ezeknek esetleges visszatérésével angol befolyás alatt helyre lehessen állítani a status quo antet. Az UNO határozat pénz- és gazdasági szempontból szövetséget ír elő a két állam számára. Morrison szerint abban az esetben, ha az arabok megtagadják ennek a szövetségnek a megkötését és bojkott alá veszik a palesztinai zsidó termékeket, úgy a Zsidó Állam gazdaságilag életképtelenné válik. A terv szerint a gazdaságilag fenyegetett helyzetbe került zsidók ekkor kénytelenek lennének beköltözni az önállóságra való törekvés hiábavalóságát. Ezért az angol kormány, már most az átmeneti időben is titokban támogatja a megindult arab bojkottmozgalmat és az illegális bevándorlás megakadályozásával gyöngíti a palesztinai zsidóság tényleges erejét. A terv gondoskodik arról is, hogy az arab ligában egyesüljenek arabellenes államok, hogy az angol szerezze le. Egyes csoportok az angolellenesnek minősített nagymufti körül csoportosulnak, mások Abdullahban, az angolok barátjában bíznak. A Morrison terv titkos támogatása elősegíti a jelenlegi nagymufti által vezetett palesztinai zavargásokat, azaz a cél, hogy ezeknek gyengesége és így eredménytelensége a zsidókkal szemben nyilvánvalóvá váljon.

Ennek behizonyosodása után Morrison azt reméli, hogy a palesztinai, vagy más angolellenes arabok kénytelenek lesznek közeledni Abdullahhoz, aki azután angol segítséggel gazdaságilag és katonailag visszaszerzi az arabok számára a meggyengült zsidóktól az államot. A Morrison-cél kettős célja tehát: Abdullah segítségével visszakerülni Palesztinába és ugyanakkor imperialista céljaik számára megnyerni az egész muzulmán világot. A terv végrehajtása angol részről folyamatban van. Mint jelentettük, Irakkal katonai szövetséget kötött Anglia, és ugyanakkor a Foreign Office-ban kijelentették, hogy rövidesen Anglia minden arab állammal hasonló jellegű szövetséget kíván kötni. Mindezt akkor jelenti ki az angol kormány, amikor, mint az Egyesült Nemzetek Szövetségének alapító tagja, feladatának kellene éreznie, hogy szembe szálljon azon tagállamokkal, amelyek nyíltan megtagadják az UNO egész szervezetét. Azonban a világpolitikát természetesen nem egyedül Anglia irányítja. Amennyiben a londoni brit kormány sokszor említett benemavatkozási politikáját feladja, és az egyik oldalt kívánja imperialista céljainak megvalósítása érdekében a másik ellen fordítani, természetesen szembe fogja találni magát egy olyan politikával, amelynek eredményei megakadályozhatják a Közel-Kelet és benne az alig feltámadt Zsidó Államot lángboritását.

„A kibbucok csatája“

jellemzi az elmúlt hetet Palesztinában. Mialán az arabok próbainvázója a szíriai határ mentén kudarcba fulladt, az új taktika most már a szélszórton levő kibbucok ellen fordult. Míg a palesztinai zavargások első hónapját a nagyvárosokban történő zavargások jellemezték, a bizonyos fokig erősödő és egységesebb képet mutató arab katonai vezetés az elmúlt napokban kibbucok ellen irányította a többnyire huszas, harmincas, néha százas létszámot is elérő arab bandákat. Különösen a Jeruzsálem környéki kibbucokat érték támadások, így hősiessé küzdelmet kellett vívnia Növé Eilan kibbucának (az Új Élet két héttel ezelőtt megjelent számában Lengyel professzor által említett település), valamint a MIZRAHI-hoz tartozó Gus Eejon településének. A jönnüködő Haganah-szolgálat minden esetben előre jelezte a támadó arabok gyülekezését, ennek következtében a kibbucok sohasem kerültek váratlan helyzetbe és így minden alkalommal vagy visszaverték az arabokat, vagy hősi-

szervezeti felkészülés a Zsidó Államra

A Palesztinába érkező UNO Bizottság meglepéssel tapasztalhatja majd, hogy a Zsidó Államnak kijelölt területén már rendelkezésre áll az az állami gépezet, amely az önálló állam felállításának nélkülözhetetlen előfeltétele. Nemcsak a korábbi jelentéseinkből is ismeretes 15 miniszteri feladatkört határoztak körül, hanem megtették a kellő előkészületet a jelenlegi palesztinai kormány minden ténykedésének átvételére. Az UNO-döntést követő napon kezdődtek meg az előkészítő munkálatok. A Jewish Agency és a Waad Leuminek egy közös bizottsága dolgozta ki a terveket amelyek a külügy, belügy, földművelésügy, egészségügy, ipar és kereskedelem, közmunkaügy tekintetében már teljesen készen állnak és az UNO Bizottságának jóváhagyását várják. Mindezt Walker Englan-nak, a Jewish Agency szóvivőjének a sajtó számára adott közléseiből tudjuk, aki egyben azt is bejelentette, hogy a kijelölt bizottságok folyamatosan dolgoznak a pénzügyi, közlekedésügyi, nevelésügyi, népjóléti, propagandaügyi minisztériumok megszervezését illetően. Foglalkoznak az a kérdéssel is, hogy a jelenleg érvényben levő jogrendszer milyen változtatásokat igényel. Nem kétséges, hogy ebből a szempontból az első intézkedés a Fehér Könyvön alapuló rendelkezések hatályon kívül helyezése lesz. A tervet a legérseztelenebben kidolgozták, pontosan tudják, hogy a különböző hivatalokba mennyi alkalmazott szükséges, sőt még a héber és arab írógépek szükséges számát is megállapították, annyira teljesen készenálló gépezet várja a Zsidó Állam megindulását. A hivatalnokok kellő kiválasztásának biztosítására már korábban megnyitottak egy közalkalmazotti középiskolát, amelyből az új zsidó állami tisztviselő réteget képezik ki. Ugyanakkor számbavették azokat az

angol és arab tisztviselőket, akik készségnek mutatkoznak a Zsidó Állam loyális szolgálatára, ezeknek nevét és számát egyelőre biztonsági okokból nem közlik. A palesztinai kormányzat ügyosztályainak vezetői utasítást kaptak, hogy a Jewish Agency és Waad Leumi által meghívott szakértőknek az állami gépezet átvételével kapcsolatban minden segítséget és szükséges felvilágosítást adjanak meg.

Az igazi Morrison-terv

A jelek szerint Anglia is kénytelen tudomásul venni az UNO-ban történt változásokat és ennek következtében az önálló Zsidó Állam felállítását. Az angol imperializmus elvesztett hatalmának visszaszerzésére új tervet dolgozott ki. Morrison miniszter neve zsidó körökben már akkor hírhedté

OKVÉTELLENÜL NÉZZE MEG!

3ÓRÁSKACAGÓORKÁN!

A VARSÓI JIDDISCH SZINHÁZ

sorozatos előadásai a kirobbanó siker jegyében folytatódnak, a

ZENEAKADÉMIA KAMARATERMÉBEN, ahol a közkedvelt

MISCHA BERNSTEIN és kiváló művészegetyítése

Das Lustige Schneider'I

(A vidám kis szabó) című nagyszerű operettjében vendégszerepel minden hétfőn, kedden és szerdán este 7 órakor és minden vasárnap délután 4 órakor, pontos kezdéssel

A legszebb jiddisch dalok: a JIDDISCHE MAME, MEIN STÄTELE BELCZ, BEREISESS stb. stb.

JIDDISCH TÁNC, HUMOR, ZENE!

FIGYELEM! A január 23-iki, hétfő esti előadás összegyűjtöme a BUDAPESTI ZSIDÓ NŐGYULETEK BETEGGYÁMOLÍTÓ BIZOTTSÁGA céljai javára fordítatik

Biztosítva jegyeit előre a Zeneakadémia pénztáránál, d. e. 10-2-ig és d. u. 4-től

esen kitartottak a felszabadító Haganah, vagy néha angol osztagok érkezéséig. A városi és kibbucbeli harcok közötti különbségre jellemző, hogy míg a városi harcok folyamán a zsidó veszteségek is jelentősek voltak, addig a jól megerősített kibbucokban védekező chalucok között az elesettek száma aránylag kicsi. A milliókat veszített zsidó népnek azonban minden egyes zsidó áldozat sokszorosan fáj, vigasztal szolgál azonban az, hogy a palesztinai harcokban elesett zsidók kétezer év után végre egyszer a saját ügyük szolgálatában estek el, mert egyszerre védelmezték az

emberiség és a zsidó nép szabadságának ügyét, és közvetlen otthonuk biztonságát. A kibbucok megtámadásán kívül az arabok tovább folytatták a kisebbjelentőségű jeruzsálemi és haifai zavargásokat, amelyek azonban elegendőek voltak arra, hogy ezekben a városokban a mindennapos élet rendjét megakasszák. Sok helyen átmeneti ideig a hivatalok és üzletek zárva maradtak. Többnapos szünetelés után a központi postahivatal ismét megindította szolgálatát. A csökkentett személyzettel dolgozó posta azonban 500 gr-nál nehezebb küldeményeket nem továbbított.

A zavargások ellenére is, a Jisuv tovább fejlődik

A Jewish Agency gazdasági ügyosztálya gondos vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a zavargások következtében bekövetkezett, a kormány ügykörébe tartozó közszolgálati munkabeszűnés, mennyiben érintette a Jisuv gazdasági életét. A vizsgálat megállapította, hogy a Jisuv fejlődését az események nem tartóztatták fel. Ennek kitűnő bizonyítéka az a tény, pl. hogy a Negev-i települések nemcsak kitűnően megállták helyüket a védelemben, hanem folytatták a föld megművelését, fokozták a termelést és biztosították az utánpótlási vonalat. A citrus növé-

nyekkel kapcsolatos munkák rendben tovább folytak és megvan minden remény arra, hogy ez évben kitűnő áron 11.000.000 láda citrusfajta kerül exportra. A citrusligetekben nemcsak, hogy nem szünetelt a munka, hanem részben az új bevándorlók bevonásával sikerült több munkaadót beállítani a szüretre. Az építkezés sem szünetelt egy pillanatra sem, jelenleg 12 ezer ember dolgozik a nagyobb városokban, középületek és új lakóépületek. Az arab bojkottot a palesztinai ipar szinte már teljesen kiheverte a mind nagyobb számban befutó külföldi rendelések következtében.

Az UNO Palesztina-Bizottságának titkos ülésén

Cadogan angol megbízott közölte a brit kivonulás részletes tervét, kérve, hogy ennek részleteit egyelőre ne közöljék a nyilvánossággal. Bejelentette, hogy az angol kormány hozzájárul a Bizottságnak május 1-i Palesztinába való érkezéséhez, így az UNO kiküldöttjeinek módjukban lesz a mandátum tényleges megszűnése előtt két héttel felkészülni az ügyek átvételére. Trygve Lie az UNO főtitkára lépéseket tett az irányban, hogy a kisebb nemzetek véleményét megszerezze nemzetközi haderő felállításának tekintetében. Kérdést intézett Belgiumhoz, Hollandiához, Svédországhoz, Dániához, Braziliához és Mexikóhoz, hajlandók lennének-e egyenként 3000 fős katonaságot az UNO rendelkezésére bocsátani. A megkérdezett államok válasza egyelőre nem ismeretes. Az összes eddig kiküldött bizottságok közül a jelenlegi Palesztina Bizottságának van a legnehezebb feladata, mert míg az eddigieknek terveket, javaslatokat kellett csupán

kidolgozni, az új Palesztina Bizottságnak e terveket kellene megvalósítania. A következő feladatok végrehajtása vár a Palesztina Bizottságra:

1. A két állam és Jeruzsálem város állama határainak megállapítása.
2. A mandatárius hatalom kivonulása után az állami gépezet átvétele.
3. Zsidó és arab államok ideiglenes kormánytanácsának felállítása és működésük ellenőrzése az átmeneti időszakban.
4. Demokratikus választások előkészítése.
5. A két állam gazdasági egységének megteremtése.

GELLÉRT

MUSZOSOK, BAJTÁRSÁK!

Keresem fiamat dr. Erdős Józsefet, szül. 1910-ben Zalaegerszegen. Anyja neve: Krausz Etel. Bevált 1942-ben Bács-Topolýára, 1943-ban esett fogságba. Aki bármit tud róla, értesítse édesanyját özv. Erdős Gyulánét, Bp., VI. Mózsár-u. 6. III. 16.

HIREK

— A hósi halált halt dr. Barla Zoltán síremlékének leleplezése. Január 20-án leleplezték le a Kerepesi-úti zsidó temetőben, a Wesselényi-utca 44. számú gettókorházban hósi halált halt dr. Barla Zoltán orvos síremlékét. A leleplezéshez eljöttek a kórházi barátai, volt betegei és mindazok, kik részesei voltak rövid élete áldozatos munkásságának. Dr. Salgó László rabbi kegyeletos szavakkal emlékezett meg munkásságáról, majd a hitközség, a kórház és a Munkaszolgálatosok Országos Szövetsége nevében dr. Benedek László igazgató-főorvos meletott rá azokra a motívumokra amelyek Barla Zoltánt ténylegesen hőssé avatták. Az Urológiai Szakcsoport és a kórház urológiai osztálya nevében, dr. Faragó György kórházi főorvos elevenítette fel a jó kolléga és szaktárs emlékét. A Magyar Orvosok Szabad Szakszervezetét dr. Vas Marcell képviselte. Egyszerű, szívből szóló szavakkal tolmácsolta a magyar orvosok mélyszégyenét. A megható kegyeletos ünnepség dr. Löwenheim Miksa imájával végződött.

— Szilágyi Sándor újabb kitüntetés. A magyar közlérség elnöke Szilágyi Sándor törv. hat. biz. tagnak, a Pesti Izraelita Hitközség gazdasági osztályvezetőjének a magyar szabadság kivívása és a demokrácia kiépítése körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Szabadság Érdemrend bronzfokozatát adományozta. A Pesti Izraelita Hitközség dolgozói jóleső örömmel értesültek ezen újabb kitüntetésről. A Magyar Közlérség fennállása óta Szilágyi Sándornak egyébként ez már a harmadik kitüntetése.

— Thennebergből és Altenmarktnérből visszatért deportáltakat kérjük, hogy — a lágerben kivégzett társaik ügyében — mielőbb jelentkezni szíveskedjenek. DEGOB információs osztálya, Bethlen-tér 2. I. 36.

— Goldschmidt Simon Vilmos budapesti lakos (Pozsony-ut. 24.) hozzátartozói szíveskedjenek hivatalos ügyben a DEGOB információs osztályán, Bethlen-tér 2. jelentkezni.

— A Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitközség a német fasiszták és nyilas hordák rémuralma alól való felszabadulás emlékére a zsidó naptár szerinti évfordulón, Svát-hó 4-én, csütörtök d. u. 4 órakor, a Kazinczy-utcai főtemplomban haladó istentiszteletet tartott.

— Budai mártírok emlékére szolgáló évkönyv elkészítése céljából a Budai Izraelita Hitközség kér mindenkit, hogy mártír hozzátartozóik és ismerőseik nevét és leírás személyi adatait is a Hitköz-

ség irodájában (II., Fő-u. 12.) e hó végéig bejelenteni szíveskedjenek. Az emlékkönyvbe való bejegyzés díjtalan.

— A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja legközelebbi összejövetelén, f. hó 26-án a Fák Ünnepe, Murányi Miklós ad elő „Arab-zsidó költészet” címmel. Közreműködik a Habonim kórus. (Fürst S.-u. 21/b. d. u. 6 óra.)

— Szecuda selisit a Lágymányoson. Szépen sikerült szecuda selisit-et rendezett január 17-én a Budai Izraelita Hitközség lágymányosi templomkörzete, amelyen Fűrész Miksa disznók és Gellért Gyula alelnökekkel az élen a körzet egész vezetősége részt vett. Steiner Alfréd körzeti titkár olvasta fel a kórházban fekvő dr. Klein Miklós rabbi üdvözlő levelét. Nagy László József, a hitközség szertartási és tanügyi előjárója tartotta meg ezután „A Fáró megbánja bűnét” címmel, hirdetett előadását. A Bo heti szakasznak ugyiszlán minden egyes perasaja segítette az előadót abban, hogy az üldöztetés éveinek eseményeit párhuzamba állítsa az ösök egyiptomi szenvedéseivel és megbeszélje mindazokat az időszerű kérdéseket, amelyek ma a magyar zsidóságot foglalkoztatják. Különös figyelmet keltettek a seelshbergi konferenciával és az antiszemitizmus elhárításával kapcsolatos észrevételei. Blum Simon, az ujlaki templom gondnoka köszöntötte az előadót. A Budai Izraelita Hitközség előjárósága 1937 évi január hó 24-én délután 4 órakor a III. Kunfi Zsigmond-u. 49. szám alatti tanácstermben Oneg Sabbat-ot rendez. B. Ligeti Rózi Zsidó világszervezetek címmel tart előadást.

— A „Sírak Ének” kiadása. Az OMIKE legutóbbi hangversenyén került bemutatóra Kodály Zoltán Sírak Éneke, a Bodrogh Pál versére, mártír művészek emlékére szerzett gyönyörű kórusmű. A kórusvezető, a Magyar Zsidó Világszervezetek címmel tart előadást.

— A Zsidó Állam a Sírak Éneke. Január 4-én ünnepelte Sírak és vidéke a Zsidó Államot. Az ünnepet a „Sírak Ének” előadásával kezdték. A megváltó beszédet Fűrész Miksa hitközségi elnök tartotta. Emlékezett Herzl Tivadarról és arról az álomról, mely 2000 év után valóra vált. A megváltó beszédet követően egyperces gyászszünetet tartottak a sárvári mártírok emlékére. Utána Löwenheim Albert I. lett a megváltó beszédet.

— Erec” jövőképével kapcsolatban és a galati zsidóság költészetéről. Heller és Juddis dalok előadásával emlékeztet hangulatban ért véget az ünnepély.

FOTÓ PÁRISI
NAGY
ARUHÁZ
3 órán belül
5x6 méretű igazolványkép 3 db 10 forint
6x9 méretű Utlevélkén 3 db 15 forint

RÁDIO, PORSZIVÓ és villamosági cikkek
SZENCZERNÉL VI., Vörösmarty-utca 31 sz.

— **Küszöbetovilváltás.** Mind-azok akik edesapám elhunyt alkalmából részvétüket fejezték ki, fogadják ezúton hálás köszönetemet. Dr. Rosenblum Manó, közeli rabbi.

— „A vidám szahócskó” második nézetem meg a városi Jiddis Színház előadásában a Zeneakadémián. Ezúttal még jobban tetszett, mint az első alkalommal. A már megdicsért „Jiddische Mamma”-n, Huzsa Traun kívül legelsősorban az együttes sztárját: Karola L. Hellert kell megemlíteni, aki mindenkor magával ragad kulturált játékaival, elegáns fellépésével és mélyről jövő ösztönösségével. Ezúttal a gyermekére való reátalálás nagy jelenetében izzón drámai és kitöréseiben meghatón őszinte. Micsa Bernstein, mint „Liliom”, nagyszerű. A sok megragadó és fűtőhatású dal közül is kiemelkedik a Bernstein-Pickel duo által megénekel, könnyeztetően előadott „Böröcs”, kezdéli valóságos templomi ének, illetve ima a teremléstől és Isten fenséges-ségéről. Bernstein csodálatos finomsággal adja elő a zemiro-szók lágy falzettjeit. Heczel-Pickel pedig úgy a maszkja, mint a zengő orgánuma alapján jogosan képelem egy nagyon vallásos hitközség meg-hílt templomának kántori pulpúsa elé. (gy. c.)

— **Az Áhévász Reim Országos Felekezeti Szeretkegyelet** az Apponyi Poliklinikán fekvő betegek és lábadozó sorban lévő hittestvéreink lelki szükségleteinek kielégítésére január hó 26-án, délután 4 órakor, a Ják újvári napján (Chamisot) istentiszteletet rendez. Az istentiszteleten a hitközsö-
kától dr. Rucz Zoltán rabbi, közközhízi lelkész, a kántori teendőkkel Ábrahámsoha Manó, a Pestli Izr. Hitközség Dohány-nai főkántora fogja előadni.

— **A Józsefvárosi Izr. „Szeretkegyelet”** Nőgyűlést tart a Kőrösi úti színházban január 24-én, szombaton d. u. 4 órakor. Előadó: CHAVÁ Teréz, „Nőgyűlést elindított” címűen. Szavalt: RACHIEL, Vendégeket szívesen látunk.

A MOADON IVRI (Arany János-utca 29.) e heti előadását január 24-én, szombaton d. u. 4 órakor előadja CHAVÁ Teréz, „Nőgyűlést elindított” címűen. Szavalt: RACHIEL, Vendégeket szívesen látunk.

— **Palesztina Filmbemutató.** A Keren Hajezod (Zsidó Országépítő Alap) és a Keren Kagenetih (Zsidó Nemzeti Földalapi) vasárnap délelőtt nagy érdeklődés mellett tartotta meg Palesztina-matinóját a Décsi Filmszínházban. Bemutatásra került két most érkezett erei hangosfilm: „A nagy ígért” és a „Ház a pusztában”. A nagy érdeklődésre való tekintettel közzükvára a filmbemutatót január 25-én, vasárnap d. e. 11 órakor megismétlik a Décsi Filmszínházban.

— **A Zsidó Állam megünnepe-lése és Tóraavatás Salgotarján-ban.** Leletemelő szép ünne-p-ség keretében ünnepelték Salgo-tarjánban a Kovács Béla által adományozott új Széler Tóra avatást, valamint az ünnepelő Zsidó Állam megalakulását. Paszternák Oszkár hitközségi elnök megnyitójában üdvözölte a kedves ünnepségre megjele-n-tek és Jungreis Sándor gyöngyösi főrabbi, majd vá-zo-lta az ünnepség jelentőségét. Friedmann Jenő szép gondol-tekben gazdag beszédében emé-kezett meg a Zsidó Állam jelentőségéről, majd köszö-n-ülte Kovács Bétát. A ha-tí-kva feléneklése után Jungreis Sándor főrabbi a lelkében mély nyomokat hagyó, magas szárnyasú beszédet tartott. Hersik Sándor keleties éne-keivel, Hersik Frigyes rögtön-z-ött aktuális slótrák felolvasá-sával emelték az amúgy is be-s-szű-séges hangulatot, az ünnepen résztvevő Mizrachi plinga fiatal haluc - helyer dalokat éne-ke-tek. Az ünnepség befejezté-vel Jungreis főrabbi mély ér-tel-mű jiddis nyelvű beszédet tartott.

— **A „Beruria” jótékonycéln** teadélutánja. Vasárnap délután, a Laudon-u. 3. alatti elődote-remben, a „Beruria” jótékony-céln teadélután rendezett, ame-lyen a Mizrachi képviselőtében Lány Sándor tartott előadást a pesti gettó felszabadításának harmadik évfordulójáról. A Beruria tagjai énekekkel és sza-valatokkal szerepeltek.

— **A Zsidó Gimnázium halja.** A Zsidó Gimnázium temploma áldozatán esett 1944 gyászos évének s. bár az iskola felszöc-s-é-s hitközségünk többé-kevésbé pótolta, a templom romjaitól mégsem építhetett fel. Ez készítette a VIII. osztály tanulói nagy szabású bárd ren-de-zésére, hogy a jövedelem a templom új építését szolgálja. Az ifjúság nagy számban vett részt a jótékonycéln bálon. Ki-tű-nő hangulat uralkodott és végül még erei zsidó táncokra is sor került. Az ifjúság kéri szava a zsidóság körében meg-értésre talál és igen sokan se-gítettek elő lelkes támogatással nemcsak az erkölcsi, de anyagi sikert is. A bál jövedelméből így azonnal megkezdődhetik a templom új építése.

INTELLIGENSEBB önálló főnök 4 szanálós házban vásárolásra keresek. Jelje: „Feltétlen megbízható” a kiadókba.

JÖMEGJELENÉS. Középkorú musz. övegye házvezetőnőnek reménye magányos urhoz. Vidékre is. „Bálos otthon” jelgére a kiadókba.

PRIVÁT HELYEN házi ebéd-kosztot keresek. „Köser” jel-gére a kiadókba.

Sári

jeletem bevonat leletem kárpátján. Jelje: „Mikénti lehet” jelgére az Új Élet kiadókhoz. Jelje: „Mikénti lehet” jelgére az Új Élet kiadókhoz. Jelje: „Mikénti lehet” jelgére az Új Élet kiadókhoz.

— **Exhumáltak egy cell-dömölki mártírt.** Január 9-én a celladömölki és jánosházi hitközség exhumálta a celladömölkitől 10 km-re fekvő, Bóba községből Schwarz László kb. 21 éves csabrendeki zsidó testvérünket, aki ott akarta bevárni a felszabadító Vörös Hadsereget. Schwarz Lászlót 1945 február havában lölték agyon a csendőrök. Ekkor a Bóba község keresz-tény temetőjének árkában föl-de-tek el, míg most aztán az itteni orthodox temetőben he-lyezték örök nyugalomra földi maradványait.

— **Eljegyzés.** Markovits Lili, Balmaújváros—Debrecen és Klein Imre (Keszérsz. Budapest, jegyesek.

— **Leblovits Bernát emléke-zete.** Január 19-én tartották meg Kiskörösön nagytudású főrabbiuk, Leblovits Bernát halálának évfordulóját, szimn keretében, melyen résztvevő Snüders Jakob baseli főrabbi is. Snüders Jakob tartotta meg az emlékbeszédet, méltatta Leblovits Bernát kiváló ered-ményeket felmutató vallási tevékenységét, amelynek ha-tása még ma is megmutatko-zik az életbenmaradt zsidók lelkében. Felszólaltak még Jungreis eszengeri főrabbi és Leblovits Béla a hitközség kulturális vezetője.

ELSŐRENDÜ ÜZLETASSZONY, 26 éves, szép, jó családból való férjhezmenne

vidékre is „A hozomány én va-gyok”

CSINOSNAK MONDOTT musz. övegye, elegáns, kétszobás ha-kással, 20.000 hozománnyal férjhezmenne 40-50-ig. Lehet vidéki is. „Barna asszony” jel-gére a kiadókba.

25 ÉVES, csinosnak mondott övegye, önálló szabónő, magánmunkára hozza-tal, 40-45 éves, jó szívtől arat

házasság céljából

Lehet vidéki is. Nagy 40 városban. „Próbá szerencse 33” jel, a kiadókba.

ÜZSZEZFERREL járlokba, esetleg

benősülne

gyermektelen, 33 éves, agilis, tüle-tember, eukrászáló, vendéglőbe, öz-ke-lőbe, üzembe vagy szövedőbe. „Kizá-rólag a jövőreben” jel, a kiadókba.

HARMINKILENC ÉVES, in-telligens, orthodox és jöme-g-jelenésű férfi, aki jó állásban van, benősülne egy jöme-g-jelenésű, szép nő üzletbe vagy üzembe, aki nem több 32 évesnél, vallásos és jidistul be-szél. Választ: „Áldás” jelgére a kiadókba kérem.

Borotválkozzon

avatódj „HARAB” aráji

villanyönborotvával

Váltsd szemponitból világos alá nem esik. Használati könyv és jellemes. Kapható jobb dró-zerékben, létes és csatlakozás-szerűségben. Ha valahol még nem kapható, úgy forduljon a képviselőhöz: Keszérsz és Tan. Budapest V. Sas-utca 11. Telefon: 180-499.

Ötvenötös, intelligens, dol-go-zó orienberhez férjhezmenne jólvezetett irodával, szép ha-kással rendelkező egyedülálló urhoz. „Segítő-élettárs” jelgére

39 ÉVES jólkereső textiles fla-lalamber gyorsan

megnősülne

„Szerencse-boldogság” jelgére Aratóhoz, Erászet-küret 14

JÖLSZITUÁLT, 33 éves vidéki önálló iparos vagyok, 20 éves fiam van. Keresek hozzáillő,

házas élettársat „40-46-ig”

jelig. Doroshoz, Andrassy-ut 54

Ötven körüli urak!

Aki nek életéből hiányzik a megértő jó feleség, írjon egyedülmaradt tisztviselőnőnek. „Állás, lakás van” jelgére kiadókba.

Ingatlan vagyonnal,

megéltetést biztosító kereséssel rendelkező, nemrég (hatéves) háza-tal, 45 éves, egyedülmaradt orthodox kereskedő

feleségül venne

30-35 éves, testi és lelki szépségek-vel megáldott, nem vágyommal ren-de-ző, vallásos, önálló, Csa-komoly, jó választ kérek. „Bolder-szaga vágyom” jelgére a kiadókba.

40-50 ÉVEZREDEL, 26 éves fiatalbér

benősülne

nagyobb üzembe, üzletbe vagy vállas-latba, Eukrászáló, vendéglőbe, öz-ke-lőbe, üzembe vagy szövedőbe. „Kizá-rólag a jövőreben” jel, a kiadókba.

Egyedül maradt dolgozó

URINÓ ismeretség hiányában keres házasság céljából komoly riembert 35-65-ig. „Csendes otthon” jelgére a kiadókba.

KOMOLY, agilis, 48 éves egyén, komoly vállalkozó, vagy üzletbe BENŐSÜLNE. „Volt gazdatiszt” jelgére Hatás hirdetőbe Rákóczi-ut 27a.

DAVIDOVICSNE

házasággközvetítő irodája
Erzsébet körút 35., III. 12. dől-
után 4-től, komoly, előkelő
megbízások

SZERETNEK külföldön élő barátom
részére (mérnök özvegye), aki sok
és súlyos szenvedés után került vissza
döntőképpől, férj nélkül —

élettársat

találni. — 37 éves, barna, sligán
teremtés, kedves jó pajtás. Aki úgy
érzi, hogy boldoggá tudná tenni és
vezetni a kezét az Élet naposablak
oldalán, írjon csak fényképpel ellát-
ott levelet. Komoly eshetősége lesz
Európa legkedveltebb országába le-
telepedni. Csakis igaz komoly úrrok
lehetnek válaszolók bővelében. „Rádió-
sok előnyben” jelígre leveleket ki-
adók kiadók.

Jobb iparos ismeretséget keresi
házaság céljából, dolgozó csinos lány.
Egy gyermek nem akadály. „Har-
monizáltól-negyenkettőtől” jelígre
Házasság hirdetőbe Rákóczi-ut 27/a.

NAGYON intelligens, meleg-
szívű férjet, egyben gyönyörű,
tehetséges 10 éves kislányom
mellé szerető apát keresek.
35 éves, kimondottan csinos
musz. özvegy. Forgalmás hely-
en jömenetelű üzletben, szé-
pen berendezett lakásom van.
„Komoly urasszony” jelígre
a kiadók.

VIRÁGZÓ sőténél rendező
magas üz. asszony férjhez-
menne 50—52 év körüli jól-
szituált uriemberhez, kinek a
gyermek nem akadály. Vidéki
is lehet. „Szakmabeli előny-
ben” jelígre a kiadók.

Egyedülmaradt 40-es uri-
asszony, tisztviselő, kellemes
otthonnal, 45—60-ig intelligens,
korrekt élettársat keres. „Finom-
lelkű” jelígre a kiadók.

EGYEDÜLÁLLÓ, üzlettel és
két szobás lakással rendelkező
jómegjelenésű nő, hasonló,
szorgalmas, intelligens, némi
tőkével rendelkező férjet keres,
lehet vidéki is. „Festéküzlet”
jelígre a kiadók.

ROKONOM 27 éves leány, csin-
os, házias, szóval stramm,

férjhezmenne

Lehetőleg kereskedőhöz. „Pénz
is van” jelígre a kiadók.

54 ÉVES, csinos, üzlettel, in-
kással bíró urasszony keres
hozzáillő, feltétlen korrekt,
művelt élettársat

60 éves korig. „Gyermekeken
özvegy” jelígre a kiadók.

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (Órájavítás)
VII. Wesselenyi-ut 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész
VÉTELI Tel.: 422-345. ELADÁS!

Akik jelíges hirdetésekre

küldt válaszokat személyesen hozzák be a kiadóhivatalba, leve-
leiket a hivatal ajtaján felszerelt levélszekrénybe is bedobhatják.

ZSIDÓ URIKOROK lemezbizhatóbb
házasággközvetítője
G O L D N É
VII. Alsóerdősi 8 sz. 2.
Telefon: 221-349

VIDÉKRŐL felkerült 56 éves keres-
kedő

benősülne

intelligens nő üzletbe, ahol megfelelő
bevételeket, lejtethet ki. „Bármí-
lyen szakma” jelígre.

Férjhezadnám

varrónő, csinos leány-rokono-
mat lakással, jobb iparshoz
vagy kereskedőhöz 48—55-ig.
„Házias 100” jel. a kiadók.

EGYSZERŰ, házias nőt fele-
ségül venne 40 év körüli vidéki
kereskedő, vagy egy nagyobb
üzletbe benősülne, nem va-
gyontalan. Választ kérem
„Tavaszi 1948” jel. a kiadók.

27 ÉVES, csinos, jó állású
özvegyasszony 550 havi jöve-
delemmel, szép lakással férj-
hezmenne biztos állású, jó-
megjelenésű férjhez. „Lehet
özvegy” jelígre a kiadók.

FÉRJHEZMENNE állásban
levő, egyedülálló urinő saját
lakással, 50—60 közötti biztos
egzisztenciájú uriemberhez.
„Boldogság 50” jelígre az Uj
Élet kiadóhivatalába.

CSINOS fiatal 20 éves, fekete haja, fe-
keteszemű, 40.000 kp-vel rendelkező
két szobás lakással bíró leány
Férjhezmenne
Lehetőleg felvidéki fiúhoz. „28—35
évesig” jelígre Patakhöz, Bajcsy Zs.
út 29 szám.

Magánhirdetés!

44 ÉVES, öt nyelven beszélő, szép és
jó, magas orvos fiúnak megfelelő
vagyonnal rendelkező 22—28 éves,
hasonló háttérrel keresek feleséget. Tel-
jes címmel és fényképpel ellátott
„Édesanya” jelígre válaszokat „Uj
Élethez” kérem.

Vidéki városban üzlettel és berende-
zett lakással bíró orthodox ben-ta-
keres 30 év körüli magas, csinos, in-
telligens, vallásos bász-fülműd chéhe-
mot feleségül. Kérem 16 leveleket
„Paróka megkívántatik” jelígre a
kiadók kérék. Sadebepok kizárva.

Elfoglaltságom miatt

eztalon keresem finomlelkű,
sligán, középmagas, 20 év
körüli, jól szituált leány ismer-
etségét nősülés
céljából. Jól szituált 32 éves
fiatalember. „Szeretném, ha
szeretnének” jel. a kiadók.

Társaságban legdiszkrétebb házasság

Doktorné

Király-ut. 67. I. 3. Telefon: 421-930

Feleséget keresek

24 év körüli, jól szituált, közép-
magas uricány személyében.
Lehetőleg fénykép melléklendő.
„Angol terület” jelígre a ki-
adók.

ALLÁSBAN lévő jómegjelenésű 33
éves férfi

házaság céljából

keres hozzáillő csinos, szolid, finom-
lelkű, 160 cm magas szintén dolgozó
asszonyt vagy lányt 23—28 évesig.
„Próbá-szerencse” jelígre a kiadók.

33 ÉVES, egészséges, jómegjelenésű,
vigkedélyű férfi vagyok. Keresek kor-
ban hozzám illő vallásos édes nő-
vel, kinek saját egzisztenciája van,
bőve

benősülhetnék.

Gyermekek nem akadály. „Olyhaza
vagyom 12” jelígre a kiadók.

Házasság céljából

keresem azon 22—25 éves, jó-
szituált származó, csinos,
jól szituált uricány ismeretsé-
get, aki hajlandó lenne egye-
dülálló, 30 éves, önálló üzlet-
tel rendelkező, vidéki fiatal-
embert boldoggá tenni. „Együtt
az uton” jelígre a kiadók.

Megnősíteném,

benősíteném 32 éves, minden
információt kibíró, egzisten-
ciával rendelkező fannal. „Vi-
dékre is 30 évesig” jelígre a
kiadók.

SZÉP, MŰVELT, VALLÁSOS, 18 éves
hugomatt nagyobb hozományval ki-
mondott fiatal „Jahud chocham”,
szorgalmas, vallásos, jómegjelenésű

férjhezadnám

„Információt kibíró” jelígre a ki-
adók.

EGYEDÜLÁLLÓ, nagyon ház-
ias üz. urasszony iparral,
3 szobás lakással férjhezmenne
becsületes, megélhetéssel ren-
delkező uriemberhez, 55 éves
korig. „Meghíresülés” jelígre
a kiadók.

VIDÉKEN LÁKÓ 37 éves, csinos,
„Muszós” özvegy vagyok, 100.000 Ft
évi ingatlannal van, keresem olyan
45 év körüli, jól szituált kereskedő
ismeretséget

házaság céljából

Kérek jó feleséget lenni. Csak fény-
képpel ellátott levelekre válaszolok.
„Keresem a boldogságot” jelígre.

CSINOS, házias hugomnak
intelligens, biztos megélhetésű

férjet keresek

35—45 évesig. „Boldog jövő”
jelígre a kiadók.

A zsinagóga naptára

Január 22, esütörtök: Servát
11, péntek: 12, szombat: 13,
vasárnap: 14, hétfő: 15 (Cha-
mis-őszor), kedd: 16, szerda:
17, esütörtök: 18.

Szombaton, január 24-én heti
szidra össállítás, háflóra: Bí-
rák IV, 4—V, 31.

IMAIKOK:

Ima- házak	Pén- tek	Szombat			Vasár- nap
		este	reggel	este	este
Dohány	1/25	7/15	10/45	6/25	7/45
Rumbach	1/25	7/10	1/45	12/5	7/45
Bethlen	1/25	7/10	1/45	6/25	7/45
Csáky	1/25	7/10	1/45	6/25	7/45
Dózsa	1/25	7/10	1/45	6/25	7/45
Nagyfuv.	1/25	8	1/45	6/25	7/45
Láva	1/25	9	1/45	6/25	7/45
Zugló	1/25	7/10	1/45	6/25	7/45
Finárvah.	1/25	7/10	1/45	6/25	7/45
Leányárv.	1/25	7/10	1/45	6/25	7/45

Péntek esti gyertyagyújtás:

4 óra 20 perckor

Budai Isteniszlotelek rendje. Ja-
nuár 23., pénteken este 1/2 órakor;
január 24., szombaton d. e. 1/2 óra-
kor; január 25., szombaton d. u. 4
órákor Onag Szilabai a H. Kunti Zsig-
mond-ut. 49. sz. alatti tanácskeze-
ben A. H. Torockó-ut. 6/b. sz. alatti
imaházban szombaton reggel 1/2 óra-
kor; hétfőnap reggel 1/2 óra-
kor; (Törökösök bapokor 7 órakor).
Isteniszlotelek helye: III., Kunti
Zsigmond-ut. 49., XI., Borsos-ut. 37.,
II., Torockó-ut. 6/b. és péntek este-
ként II., Fő-ut. 12. sz. alatt.

Óbudai Isteniszlotelek kez-
dele a Lajos-utcai templomban;
péntek este 1/2 óra, szombaton dél-
előtt 9 órakor.

A Zsidó Múzeum a téli
hónapok a'att zárva

40 ÉVES, csinos, dolgozó özvegyas-
zony, két szobás lakással
férjhezmenne,

korban hozzáillő, intelligens urie-
mberhez, aki értékelni tudná házassá-
gát és jó humorát. Választ „Jókedély”
jelígre a kiadók kérem.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII. Síp-ut 12 — Telefon: 421-930

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁR
ORSZÁGOS IRODAJA

Feloldó szerkesztő és feloldó kiadó:

ROOZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem őrt-
zunk meg a visszaküldésükre
nem vállalkozunk

E'öfuzelést díjzik: egész évre
48 Ft, félre 24 Ft, negyed-
évre 12 Ft. Takarékpénztári
csékk számla száma: 26.209.

Nyomatott a Globus nyomdai mű-
tétel rt. körforgópeén

Fel nyomdavezető: Margittay Antal
Budapest, VI., Arad-utca 8.